

Inhoudsopgave

- Van de voorzitter
 - Bestuursmededelingen van het secretariaat
 - Afscheid Harmen Snel van Stadsarchief Amsterdam
 - Zoeken in het Kadaster
 - Genealogieprogramma's
 - Archief op zoek naar originele documenten van Lambert Rijckszoon Lustigh
 - AI voor genealogen
 - Onslan.nl:
 - Paspoortaanvragen in Blaricum
 - Twee families in 's-Graveland: Corver Hooft (Gooilust, Jagtlust) en Six (Hilverbeek)
 - Remplaçant
 - Voorhaar - een familiechroniek deel 4
 - Ontrafel jouw familieverhaal
 - Evenementen in 2025
 - Ledenaantal
 - Colofon
-

Van de voorzitter

In het vorige nummer van 'Gooise Sporen' keek ik met enige tevredenheid terug op het afgelopen jaar: de viering van ons jubileum, de start van onze Stamboomsprekuren (meestal na een lezing door Willem-Jan van Grondelle), de samenwerking met Senver in Hilversum en met de bibliotheken in het Gooi (en soms zelfs daarbuiten), etc. Dat geldt ook voor ons afdelingsblad zelf. Met 165 pagina's in 2024 overtrof het in omvang ruim alle eerdere negen jaargangen.

Ook 2025 zijn we goed gestart met een zeer interessante Nieuwjaarsbijeenkomst over 'Artificial Intelligence voor genealogen' met maar liefst 35 aanwezigen.

Dat belooft wat voor de rest van dit jaar!

Zoals aangekondigd willen we onze activiteiten nog iets verder uitbreiden. We gaan door met ingezette beleid, verhogen het aantal lezingen van vier naar vijf en proberen in de tussenliggende maanden andere verenigingsactiviteiten te ontwikkelen (te starten met een workshop WieWasWie in april). In het bijzonder willen we de samenwerking met het Archief Gooi en Vechtstreek uitbreiden. Ook introduceren we de mogelijkheid van het gebruik van de 'Kadaster Archiefviewer' door onze leden (het kadaster is overigens ook het onderwerp van onze maartbijeenkomst).

Lees vooral de '*Bestuursmededelingen van het secretariaat*' in dit nummer voor alle details.

Maar dat heeft ook een keerzijde!

Dit alles is helaas niet mogelijk zonder de betrokkenheid en de inzet van onze achterban. Gelukkig kan het bestuur voor specifieke activiteiten rekenen op een handvol leden. Maar dat zouden er eigenlijk meer moeten zijn. Specifiek denk ik daarbij aan bijdragen voor ons afdelingsblad.

In dit nummer vind je het vierde artikel van Jan Voorhaar gebaseerd op zijn zeer interessante '*Voorhaar - een familiekroniek*' (koop dat boek!). Helaas is dat ook het laatste artikel. Graag zouden we (veel) meer van dit soort kopij ontvangen.

Het hoeft natuurlijk geen serie te zijn. Kort of lang, iedere bijdrage is welkom. Mocht je een stuk(je) willen leveren voor een van de komende 'Gooise Sporen', neem dan even contact op met redactie-goi@ngv.nl. De resultaten van je eigen zoektocht zijn zeer welkom, maar ook problemen waar je tegenaan bent gelopen, tips en trucs voor je medeleden, etc. Je hoeft je daarbij niet te beperken tot genealogie in deze regio.

Het afdelingsbestuur hoopt dat je weer met veel plezier deze 'Gooise Sporen' zult lezen en dat we je zullen ontmoeten bij onze activiteiten. Noteer in ieder geval onze komende lezing op 26 maart in de Bethlehemkerk, waar Dick Kaas, aan de hand van voorbeelden uit eigen onderzoek, praktische tips zal geven voor onderzoek in het kadaster. Iedereen is welkom, ook niet-leden.

Bestuursmededelingen van het secretariaat

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur vergadert 14 mei 2025.
Over onderwerpen waarvan je wilt dat het Bestuur die bespreekt, mail je de [secretaris](#).

Belangrijkste bestuursbesluiten januari t/m half maart 2025

- Op **3 april** wordt een workshop over WieWasWie gehouden.
- Op **12 april** is er een bijeenkomst voor Nieuwe Leden.
- Op **15 mei** organiseren we een Stamboomspreekuur in het Archief Gooi en Vechtstreek.
- Eind van dit jaar volgt een evaluatie over de Kadaster Archiefviewer.

Gooise Sporen via mail

Jullie krijgen via een Mededeling te horen wanneer een nieuwe editie te bekijken of te downloaden is. Een aantal leden heeft aangegeven het op prijs te stellen ons afdelingsblad als bijlage bij een mail toegestuurd te krijgen. Mocht je dat ook willen, meld het dan de [secretaris](#).

Betaald parkeren

Per 1 februari 2025 geldt ook bij de Bethlehemkerk betaald parkeren. Mogelijk zijn aan de overkant van de Diependaalselaan nog enkele (tijdelijke) plekken waar gratis geparkeerd kan worden. De buslijnen 121, 104 of 1 komen ook in de buurt van de Bethlehemkerk.

Workshop

Op donderdag **3 april 2025** is er van 14:00 - 16:00 uur voor leden een Workshop in de Bibliotheek Hilversum over WieWasWie. Er zijn geen kosten aan verbonden. Er is plaats voor maximaal 15 deelnemers.

We maken gebruik van de computers van de Bibliotheek.

Aanmelden via de [secretaris](#). Er zijn nog enkele plaatsen vrij. Bij te veel aanmeldingen is er een wachtlijst.

Abonnement op de Kadaster Archiefviewer

Mijn Kadaster

Het Bestuur heeft een abonnement genomen op de Kadaster Archiefviewer (KAV). Daarmee kunnen leden kosteloos drie weken rondkijken in het Kadaster en informatie zoeken over het onroerend goed van voorouders. Maximaal drie leden kunnen tegelijk toegang krijgen.

Je kunt zoeken op adres of op perceelaanduiding. De resultaten mogen alleen gebruikt worden voor eigen onderzoek.

- Alvorens te beginnen is het raadzaam een cursus (bv. via de NGV) en/of workshop te volgen.

Het Kadaster geeft ook een goed naslagwerk uit:

[onderwijs-en-studie/boek-aan-de-slag-in-de-kadastrale-archieven](#). Verder staan er op YouTube nog wel wat filmpjes om je op weg te helpen.

Je kunt je opgeven bij de [secretaris](#). Je krijgt dan de Regels en korte Handleiding 'Gebruik van de Kadaster Archiefviewer' toegestuurd. Als er een plaats vrij is, mailt hij je een inlognaam en wachtwoord als gebruiker van de KAV die beide drie weken geldig zijn. Na die periode word je gebruikersaccount verwijderd. Je kunt je altijd weer opnieuw opgeven.

- Speciale aandacht daarom voor de **lezing van 26 maart** waarin je meer te weten komt over het Kadaster.

Datum:	woensdag 26 maart
Spreker:	De heer Dick Kaas
Titel:	Het Kadaster en de Genealoog
Plaats:	Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, 1215 JV Hilversum
Tijd:	van 20:00 uur tot 22:00 uur; zaal open 19:30 uur

NB betaald parkeren

Dick houdt zich sinds 2000 met genealogie bezig en meer dan 20 jaar met kadasterinformatie. In de lezing licht hij toe wat het kadaster kan toevoegen

aan genealogische informatie. Tijdens de presentatie worden kadastertermen als 'legger' en 'register 71' toegelicht en daarbij wordt gebruik gemaakt van de Kadaster Archiefviewer.

Het Kadaster is een registratie van alle vastgoed in Nederland vanaf 1832. Voor de Napoleontische tijd werd het eigendom van vastgoed wel vastgelegd in notariële akten (zgn. Oud Recht). Daarbij waren vaak alleen tekstuele aanduidingen van de ligging beschikbaar maar geen kaart en was ook de omvang vaak onnauwkeurig.

Het Nederlandse kadaster is opgezet in de Napoleontische tijd. Vanaf 1816 kwam er een nauwkeurige registratie van elk perceel in Nederland volgens de zgn. Rijksdriehoeksmeting. Uiteindelijk duurde het tot 1832 voor alle percelen, op tekening (minuutplannen) en voorzien van de bij het perceel behorende oppervlakte waren geregistreerd.

Het is de bedoeling dat de spreker een voorbeeld laat zien van de geschiedenis van een laat 19de eeuwse huis in Hilversum.

Ook binnen de NGV wordt aandacht besteed aan het Kadaster door het organiseren van workshops en het inrichten van een kadasterpagina. Klik [hier](#) voor de NGV-kadasterpagina. In het Archief Gooi en Vechtstreek kan men ook gebruik maken van de KAV.

Ook op **7 mei 2025** is er een lezing, beginnend om 20.15 uur in de Bethlehemkerk. De spreker en het onderwerp zijn bij het verschijnen van dit tijdschrift nog niet bekend. Jullie worden geïnformeerd als we iemand gevonden hebben.

Deze lezing wordt om 20.00 uur voorafgegaan door de korte voorjaars
AfdelingsLedenVergadering.

De belangrijkste agendapunten zijn het *Jaarverslag 2024*, de *Algemene Vergadering van de NGV* en de *Verkiezing van Bestuursleden*.

Onze web- en hoofdredacteur Anne Schley is aftredend en stelt zich herkiesbaar. Er is altijd nog ruimte voor een extra Bestuurslid. Belangstellenden kunnen contact opnemen met de [voorzitter](#) Louis Heinsman of de [secretaris](#) Dik Jager.

De GOI-leden krijgen tevoren de agenda toegestuurd.

Nieuwe ledenbijeenkomst

Op zaterdagmiddag **12 april** vindt bij voldoende belangstelling in de Lounge van de Bibliotheek Hilversum van 14 -16 uur een bijeenkomst voor 'nieuwe' leden plaats. Zij zijn hiervoor al uitgenodigd. Het programma ziet er als volgt uit:

- Voorstellen Bestuur afdeling
- Korte schets van de afdeling Gooiland
- Voorstellen nieuwe leden (interessegebied, familienamen, beginnend of ervaren in de genealogie)
- Onderlinge discussie over verschillende genealogische zaken (programma's, bronnen, websites)

Mogelijk zijn er ook *andere leden* die een dergelijke bijeenkomst kunnen waarderen. Geef dan je zo spoedig mogelijk je interesse aan door een mail te sturen naar de [secretaris](#).

Stamboomsprekuren

Op maandag **24 maart 2025** is er van 10 – 12 uur een *Stamboomsprekuren* in de Bibliotheek Laren, Brink 29, 1251 KT Laren.

De lezing Familiegesciedenis in Bussum van 7 maart wordt op woensdag **9 april 2025** gevolgd door een *Stamboomsprekuren* van 14:00 – 16:00 uur in de Bibliotheek aan het Wilhelminaplantsoen 18, 1404 JB Bussum.

In Hilversum is op donderdag **15 mei 2025** een *Stamboomsprekuren* van 14:00 – 16:00 uur gepland in het Archief Gooi en Vechtstreek, Oude Enghweg

23, 1217 JB Hilversum (speciaal voor ons geopend). Een mooie gelegenheid om hier eens een kijkje te nemen. Er is iemand van het Archief aanwezig om eventuele vragen te beantwoorden.

- Een *Stamboomsprekuren* is niet alleen bedoeld voor de aanwezigen bij de lezing, maar ook *nieuwe, oude* en mogelijk *toekomstige* leden kunnen vragen stellen en op weg geholpen worden.

Het meest actuele overzicht van de activiteiten van de afdeling Gooiland staat in de [Agenda](#).

Oproep aan Gooiland-leden met voorouders in Rijnland en Kennemerland

Heb je voorouders die woonden en werkten in het werkgebied van de NGV-afdeling Rijnland en Kennemerland en over wie je een al of niet bijzonder verhaal kunt vertellen? Overweeg dan eens om dat verhaal te publiceren in een nieuwe uitgave van deze afdeling.

In 2025 willen deze afdeling - mede ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan - een nieuw verhalenboek uitgeven. Graag nodigen ze alle NGV-leden uit om een artikel in te leveren. Velen hebben ongetwijfeld voorouders uit de regio Rijnland en Kennemerland.

Dit keer is een richtlijn gesteld: een aantal verhalen moet gaan over vrouwen. Nog steeds zijn vrouwen in de geschiedschrijving en het genealogisch onderzoek onderbelicht. In de familiekring speelden vrouwen – moeders, grootmoeders, tantes – vaak een belangrijke rol. Ook zijn de vrouwen in de familie vaak essentieel in het doorgeven van familieverhalen en -familietradities. Je verhaal hoeft niet persé te gaan over een vrouw, die een vooraanstaande rol speelde in het maatschappelijk leven (hoewel dat natuurlijk ook van invloed geweest kan zijn geweest op de familiegeschiedenis). Ben je geïnspireerd en heb je een plan? Meld het alvast aan Ank Poland via: redactie-ryn@ngv.nl. De uiterste inleverdatum is **eind april 2025**. Eventuele illustraties graag als een apart bestand (dus niet verwerkt in het Word-bestand).

80 jaar NGV – Amerika-reis in 2026

De NGV is officieel opgericht op 01-07-1946. In 2026 dus het 16de lustrum. Andere activiteiten in het kader van het 80-jarige bestaan van de NGV worden later aangekondigd. Een werkgroep is gestart met het voorbereiden van een programma.

In het kader van het 80-jarige bestaan van de NGV organiseert de NGV een groepsreis voor NGV-leden naar het grote archief van de Mormonen (de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen) in Salt Lake City in de USA. Datum: van 24-3-2026 tot 1-4-2026.

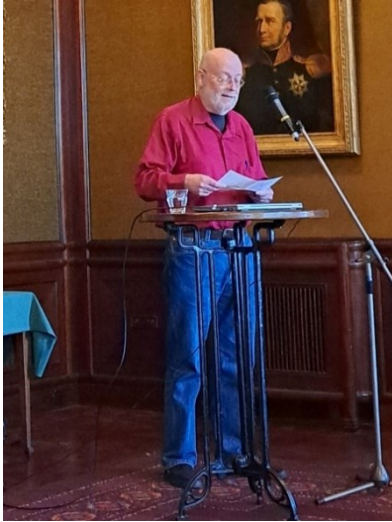
De reis wordt voorbereid door reisorganisatie Beter Uit in Alphen aan den Rijn. Deze reis duurt negen dagen, met drie dagen bezoek aan het zeer omvangrijke archief van de Mormonen en op de andere dagen diverse leuke excursies in Salt Lake City en omgeving.

Een indicatie van de prijs met verblijf en ontbijt in het Best Western- hotel of een ander hotel op enkele minuten loopafstand van het archief van de Mormonen op tweepersoonskamers is circa € 2.400 per persoon (vanaf 15 deelnemers) en circa € 2.300 per persoon (vanaf 20 deelnemers).

Nadere informatie en aanmelding bij: secretaris-aft@ngv.nl.

Afscheid Harmen Snel van Stadsarchief Amsterdam - maar niet van de genealogie!

[Louis Heinsman]

(foto van @BartWallet op X)

Na 43 jaar onafgebroken als archiefmedewerker bij het Stadsarchief Amsterdam gewerkt te hebben, is er tijdens een 'minisymposium' op 17 februari jl. afscheid genomen van Harmen Snel.

Veel Nederlanders kennen hem door zijn bijdragen aan het NTR-televisieprogramma 'Verborgen Verleden'. NGV Gooiland kent hem ook als een actief lid van onze afdeling, waarop we regelmatig een beroep hebben kunnen doen, zoals recentelijk nog bij de viering van ons 75-jarig jubileum (en we gaan er van uit dat we dat ook na zijn pensionering zo blijft).

Dat is niet toevallig, want Harmens' wortels liggen in belangrijke mate in onze regio. Menig interview met hem begint ook met dat streng christelijke dorp Huizen, waar hij werd geboren en opgroeide (zie bv. ['Ons Amsterdam'](#)).

Maar zijn interesse ligt veel breder. Zoals hij op zijn [website](#) aangeeft "Mijn persoonlijk motto is: hoe moeilijker, des te uitdagender. Daarom houd ik mij het liefst bezig met groepen in de samenleving voor wie speciale onderzoeksmethoden nodig zijn, zoals Joden, kermisklanten, schoorsteenvegers en criminelen."

Het was dan ook niet onlogisch dat het minisymposium bij zijn afscheid gewijd was aan Joodse genealogie (waarover hij in 2020 ook bij ons [een lezing](#) hield).

Naast Harmen spraken daar Marius Heemstra, voorzitter van de [Nederlandse Kring voor Joodse Genealogie](#), en Bart Wallet, hoogleraar Joodse Studies aan de UvA.

Harmen Snel met Rob Tausk, oud-secretaris van NGV Gooiland tijdens afscheidsreceptie

Duidelijk is dat dit geen afscheid van de genealogie is voor Harmen (“*daar heb ik nu nog meer tijd voor*”). Maar ook televisiekijkend Nederland hoeft hem niet te missen. Harmen blijft namelijk beschikbaar voor opnamen van ‘Verborgen Verleden’ vanuit Amsterdam!

Zoeken in het Kadaster

[Dik Jager]

Het Bestuur heeft ten behoeve van de leden een abonnement genomen op de Kadaster Archiefviewer (KAV). Daarmee kunnen leden zoeken in het Kadaster.

Het Kadaster registreert en bewaart allerhande zaken over onroerend goed. Niet alleen de verkoop van land en percelen (en de daarop gebouwde huizen), maar ook registratie van hypotheekakten die bij transacties horen. Met de KAV is het mogelijk de opeenvolgende eigenaars van een huis te traceren. Een aantal grotere archieven heeft ook een abonnement op de KAV. Iedereen kan daar gebruik van maken.

Om enigszins wegwijs te raken is het volgen van een cursus of een workshop aan te bevelen. Deze worden o.a. verzorgd door het [Kadaster](#) en door de [NGV-academie](#) en soms ook door Historische Kringen. De NGV afdeling Kempen- en Peelland heeft een korte workshop over dit onderwerp op [YouTube](#) staan. Deze is wel gebaseerd op het gebruik van de KAV in het Brabants Historisch Centrum (BHIC) in Den Bosch.

De afdeling Gooiland start met een **lezing** *Kadaster en de Genealoog* door de heer Dick Kaas over het Kadaster ([zie elders in dit nummer](#)).

Gang van zaken

Je meldt je via een mailtje aan bij de [secretaris](#), daarin vermeld je je naam en lidmaatschapsnummer. De secretaris beheert het abonnement en stuurt je een handleiding. Daarin staan de spelregels en de voorwaarden die het Kadaster stelt. Bovendien een korte inlog- en zoekinstructie. In een volgende (tweede) mail krijg je een inlognaam en een wachtwoord. Deze zijn drie weken geldig; daarna vervalt de toegang.

Maximaal kunnen drie leden tegelijk gebruik maken van de KAV. Mochten er al aanmeldingen vóór de jouwe zijn, dan kom je automatisch op de wachtlijst te staan en ontvang je bericht wanneer je aan de beurt bent en toegang krijgt.

Met de inlognaam en wachtwoord krijg je toegang tot **Mijn Kadaster** en daarmee tot de KAV. Een korte handleiding helpt je bij het eerste gebruik en geeft ook enkele aanwijzingen hoe te zoeken.

Het zoeken met de KAV is niet zo simpel, maar de vondsten zijn vaak zeer interessant! Je kunt ook dit informatief artikel downloaden over de KAV van Ad van Liempt op de site van Brabantsheem: [link](#).

Genealogieprogramma's

[Dik Jager]

De meest gebruikte computerprogramma's in Nederland om de gevonden genealogische gegevens op te slaan zijn **Aldfaer** (gratis), **GensDataPro** (van de eigen NGV) en **Family Tree Builder** dat met MyHeritage samenhangt. In deze (en andere) programma's is het mogelijk foto's, documenten en bronnen toe te voegen.

Veel buitenlandse programma's hebben een vertaling naar het Nederlands. De afdeling HCC!Genealogie van de Hobby Computer Club heeft vorig jaar op zijn website een fraai overzicht gepubliceerd.

Met dank aan de afdeling HCC!Genealogie is voor de lezers van Gooise Sporen deze tabel hieronder aangepast opgenomen. Waar noodzakelijk zijn gegevens bijgewerkt (b.v. de prijzen). Groen geaccentueerd zijn enkele afwijkende resultaten.

Het origineel is te vinden op:

<https://genealogie.hcc.nl/downloads/matrixen/2-programmamatrix/file.html>

naam	versie	prijs	platform Windows Mac, Linux	gebruiks- vriendelijk	laatste update	import GEDCOM	export GEDCOM	website
Aldfaer	11.1	gratis	W	++++	2025	ja	ja	link
Ancestor Tree Man.	11.6	gratis	W, M, L	+++++	2025	ja	ja	link
Ancestris	13	gratis	W, M, L	++++	2025	ja	ja	link
Brother's Keeper	7.5	€ 45	W	++++	2025	ja	ja	link
Centurial	1.24.1	€ 24	W	++++	2025	ja	ja	link
Family Tree Builder	8.0	gratis	W	++++	2025	ja, CSV, XLS	ja, CSV, XLS	link
Family Tree Maker	2019	£ 79,95	W, M	++++	2025	ja	ja	link
Geneaal	9.1	gratis	W	+++	2020	ja	ja	link
GensDataPro	3.0	€ 50	W	+++++	2025	ja, CSV	ja, CSV, PrG	link
Gramps	5.2.4	gratis	W, M, L	++++	2025	ja	ja	link
Haza 21	3	€ 80	W	+++	2024	ja, CSV	ja, CSV	link
Legacy	10	gratis	W	++++	2025	ja	ja	link
Mac Family Tree	10.4	\$ 69,99	M	+++	2025	ja	ja, Mob.	link
Pro-GEN	3.51	€ 45	W	++++	2025	ja, CSV, GDP	ja, CSV, GDP	link
Reunion	14	\$ 99	M	++++	2025	ja	ja	link

naam	handleiding in programma	handleiding nodig	installatie programma	restore	relatie gelijke sekse	programma talen	afbeeldingen in programma	backup
Aldfaer	ja	nee	ja	ja	ja	NL + 9	ja	ja
Ancestor Tree Man.	ja	nee	ja	handm.	ja	NL, GB, D	ja	ja
Ancestris	ja	nee	ja	ja	ja	NL, GB, D	ja	ja
Brother's Keeper	ja	nee	ja	ja	ja	NL, GB	ja	ja
Centurial	ja	nee	ja	ja	ja	NL, GB, D	ja	ja
Family Tree Builder	ja	nee	ja	ja	ja	NL + 40	ja	ja
Family Tree Maker	ja	nee	ja	ja	ja	GB	ja	ja
Geneaal	ja	nee	ja	ja	ja	NL	ja	ja
GensDataPro	ja	nee	ja	ja	ja	NL	ja	ja
Gramps	ja	nee	ja	handm.	ja	NL, GB, D	ja	ja
Haza 21	ja	ja	ja	ja	ja	NL	ja	ja
Legacy	ja	nee	ja	ja	ja	NL + 12	ja	ja
Mac Family Tree	ja	nee	ja	ja	ja	NL + 15	ja	ja
Pro-GEN	ja	nee	ja	ja	ja	NL, GB, D	nee	ja
Reunion	ja	nee	ja	ja	ja	GB,NL(plugin)	ja	ja

naam	uitvoer printer	uitvoer bestand	uitvoer scherm	uitvoer website	uitvoer app	uitvoer talen	uitvoer grafisch/html	uitvoer tekst
Aldfaer	ja	ja	ja	ja	nee	NL	ja	ja
Ancestor Tree Man.	ja	ja	ja	ja	nee	NL,GB,D,F,N	ja	ja
Ancestris	ja	ja	ja	ja	nee	NL + 14	ja	ja
Brother's Keeper	ja	ja	ja	nee	nee	NL + 16	ja	ja
Centurial	ja	ja	ja	ja	nee	NL, GB, D	ja	ja
Family Tree Builder	ja	ja	ja	ja	ja	NL + 40	ja	ja
Family Tree Maker	ja	ja	ja	nee	nee	GB	ja	ja
Geneaal	ja	ja	ja	nee	nee	NL	ja	ja
GensDataPro	ja	ja	ja	ja	nee	NL, GB, D, F	ja	ja
Gramps	ja	ja	ja	nee	nee	NL + 42	ja	ja
Haza 21	ja	ja	ja	nee	nee	NL,F,GB,E,FR	ja	ja
Legacy	ja	ja	ja	ja	nee	NL + 142	ja	ja
Mac Family Tree	ja	ja	ja	ja	ja	NL + 15	ja	ja
Pro-GEN	ja	ja	ja	nee	nee	NL,F,GB,E,P,Fr	ja	ja
Reunion	ja	ja	ja	e-mail	ja	GB,NL(plugin)	ja	ja

Deze maand is toevallig een discussie gaande in de Groningen Genealogie Groep over voor- en nadelen van verschillende platforms, programma's, websites en plug-ins.

Voor degenen die interesse hebben in deze diepere, technische mogelijkheden:

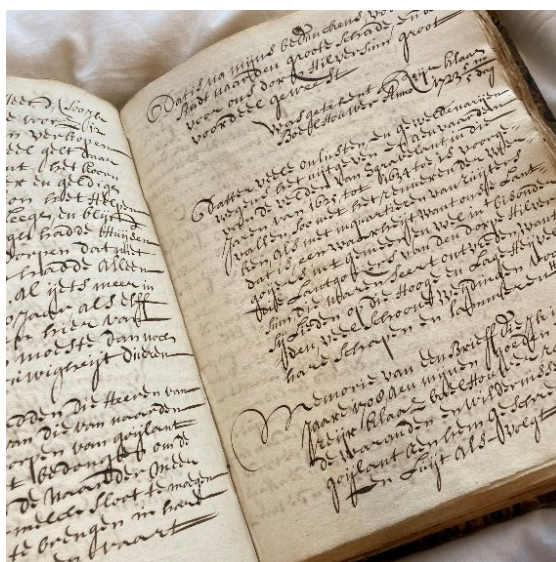
<https://groups.io/g/groningen-genealogy/topic/110604653#msg47805>

Archief op zoek naar originele documenten van Lambert Rijckszoon Lustigh

[Louis Heinsman]

Op de foto zie je een handschrift van Lambert Rijckszoon Lustigh, een belangrijke Gooise historicus uit Huizen (1656-1727). Hij schreef over veel uiteenlopende onderwerpen. Zoals over het Beleg van Naarden in 1673 en de geschiedenis van de Erfgooiers, maar ook over allerlei kleine (opmerkelijke) geschiedenissen. Zo schreef hij in een van zijn kronieken over een baby in Naarden die zou zijn geboren met een kattenhoofdje...

Zijn informatie haalde hij uit bronnen waarvoor hij rondtrok door het hele Gooi. Soms schreef hij de bronnen die hij raadpleegde over, zoals in het boek op de foto dat bij Archief Gooi en Vechtstreek wordt bewaard (SAGVoo4+47).

Manuscript met overgeschreven teksten over "privilegien van Naerden en de dorpen in Goijland"

Bij het archief zijn verder geen originele stukken van Lustigh aanwezig, en daar wil men graag verandering in brengen.

Ben je in het bezit van originele geschriften, kronieken, brieven of andere documenten van Lambert Rijckszoon Lustigh?

Het Archief Gooi en Vechtstreek komt graag met je in contact: 035 629 26 46, info@archiefgooienvechtstreek.nl. Of kom langs bij de studiezaal in Hilversum of Naarden. Voor een voorbeeld van zijn geschriften: op de afdelingswebsite van NGV-Gooiland is een door ons lid Jan Schipper gemaakte transcriptie te lezen van een bij het Rijksarchief in Haarlem aanwezige [Kroniek](#) van Lustigh over de periode van 1713–1722.

ARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK

AI voor genealogen

Kunstmatige intelligentie (in het Engels Artificial Intelligence oftewel AI) vindt steeds meer toepassingen in onze snel veranderende wereld. Sinds 2022 is het gebruik van AI ook voor het grote publiek toegankelijk geworden. OpenAi heeft momenteel al 200 miljoen gebruikers en de mogelijkheden om AI in toe te passen heeft een exponentiële vlucht genomen. Naast OpenAi is er

nu een hele reeks bedrijven zoals Microsoft, Apple, Amazon en Meta die diensten aanbiedt. Naast deze diensten wordt AI in toenemende mate bij websites in speciale transcriptie programma's toegepast.

Voor genealogen biedt AI enorm veel mogelijkheden, men kan misschien wel spreken van een revolutionaire verandering voor onze hobby. Sommige providers geven al de mogelijkheid om foto's m.b.v. AI in te kleuren of te animeren (b.v. MyHeritage). Bob Coret past AI op zijn sites o.a. toe om samenvattingen te schrijven van getranscribeerde teksten of om het in begrijpelijke taal om te zetten. Het Europese platform Transkribus heeft in een Europees AI-project programmatuur ontwikkeld waarmee oud schrift automatisch getranscribeerd kan worden. Dit programma is, met enige beperkingen, gratis beschikbaar.

Een aantal archieven heeft al diverse boeken getranscribeerd en online beschikbaar gesteld. Naast de transcripties kan men nu door alle boeken met nieuwe mogelijkheden digitaal zoeken. Daarmee is zelfs geheel nieuw type onderzoek mogelijk. NGV-KPL heeft een project lopen waarbij zij de verslagen van de schepenen in Regionaal Historisch Centrum Eindhoven scant en m.b.v. Transkribus toegankelijk maakt.

AI kan ook gebruikt worden om grote hoeveelheden scans (zoals bidprentjes of overlijdensadvertenties) te indexeren. De spreker heeft samen met zijn zoon (IT-er) computerprogramma's geschreven, die tekst in scans herkennen en daarna met een specifieke zoekvraag (naam, voornamen, sterfdatum enz.) door OpenAi laat indexeren. Met een tempo van ca. 100.000 per week indexeert deze programmatuur momenteel de 1,2 miljoen bidprentjes van de NGV. Deze zullen op de website van de NGV voor leden beschikbaar komen.

In de lezing werd verteld wat AI is, hoe dit toe te passen is voor genealogen en welke ontwikkelingen er zijn. De meeste aandacht ging uit naar de mogelijkheden van Transkribus en het indexeren voor bidprentjes.

0 Geselecteerd herkennen Train Model Exporteer Sorteren Pages Filter (0) Pagina's toevoegen

fam. naam	voorvoegsels	voornaam	roepnaam	geb. datum	geb. plaats	overl. datum	overl. plaats	partner fam. naam	partner voorvoegsels	partner voorn.	Beroep
Gerhardus		Henderikus	Ad	1905-04-08	Odoorn	1937-01-05	Valthermond			Johanna	kraanmachinist
van der		Anna	Ad	1928-05-11	Uden	1999-11-02	Boxmeer			Pieta	
Van der		Catharina	Anna	1906-04-27	Odoorn	1982-07-01	Den Dungen	Maurix	Van der	Leonardus	
Van der		Adrianus		1883-04-30	Volkel	1962-01-13	Volkel	Wijst		Henrica	
Bogaart		Anneke		1931-01-30	Volkel	2004-04-12	Odilapeel	Bogaart		Piet	
Van der		Catharina		1883-09-18	Volkel	1968-10-04	Asten	Vesters		Johannes	
		Jezus Maria									Zuster
		Jozef Angela									Wetgeleerde
Van der		Ursula	Marie Cordula	1893-10-19	Den Haag	1982-08-07	Venray	Tubben		Maria	
Van der		Johannes		1908-03-28	Odoorn	1985-09-28	Emmen	Robben		Gertruda Johanna	
Van der				1910-04-22	Volkel	1979-01-16	Veghel			Jozef Antonius	
								Schra		Duvena Theresia	
										Maria	

Onsland.nl:

een nieuwe website over het Nederlands-Indonesisch verleden

[Louis Heinsman]

Bij je stamboomonderzoek is er een grote kans dat je te maken krijgt met familieleden die voor korte of langere tijd verbleven in wat ooit Nederlands (Oost-)Indië werd genoemd en nu natuurlijk Indonesië is.

Steeds meer bronnen over dit gebied zijn de laatste jaren op het internet beschikbaar gekomen. Zo kun je bij www.wiewaswie.nl kiezen voor de regio 'Nederlands-Indië' en zijn er bij www.delpher.nl meer dan dertig kranten uit dat gebied te doorzoeken. Via de [Indische Genealogische Vereniging \(IGV\)](http://www.indische-genealogische-vereniging.nl) zijn er veel bronnen ontsloten (veelal alleen voor leden). Daar vind je ook een [stappenplan](#) als je serieus op zoek wilt gaan naar je wortels in die regio. Ook het CBG kent meer dan 300.000 doorzoekbare ['Oost-Indische bronnen'](#) (waar in augustus 2023 ook het 'Indisch Oud-Paspoortarchief' beschikbaar is gekomen). En zo is er nog veel meer (op de website [Yory](#) is er een aardig overzicht van te vinden).

Gedeeld Nederlands-Indonesisch verleden

In het vorige nummer van 'Gooise Sporen' is er al een korte attendering geplaatst van een nieuw initiatief: de website Onsland.nl, die zich ten doel heeft gesteld diepgaande informatie te bieden over het gedeelde Nederlands-Indonesisch verleden. De focus ligt op de Tweede Wereldoorlog en de dekolonisatie. Een groot netwerk van aangesloten erfgoedinstellingen, musea en archieven maken hiervoor diverse bronnen beschikbaar.

Onsland.nl wordt gefinancierd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in het kader van de zogenoemde 'Collectieve Erkenning', waarmee het kabinet het belang van de gedeelde geschiedenis van Nederland en Indonesië voor de toekomst wil borgen. Het voornaamste doel is bij te dragen aan het toegankelijk maken van de relevante erfgoedcollecties en kennis over deze geschiedenis aan een breed publiek. (Andere onderdelen van deze 'Collectieve Erkenning' bestaan uit individuele uitkeringen aan oud-KNIL militairen en Indische ambtenaren die nog recht hadden op achterstallige soldij en salarissen uit de tijd van de Tweede Wereldoorlog en de financiering van het Indisch Herinneringscentrum, Museum Maluku, het Indisch Platform, Stichting Pelita, de Nationale Herdenking 15 Augustus 1945 en de Stichting Beheer Museum Sophiahof.)

Platform

De website focust zich op de Tweede Wereldoorlog en de dekolonisatie maar bevat daarnaast ook informatie over de gehele periode van de gedeelde geschiedenis vanaf 1500 tot nu toe. Meer dan zestig instellingen bieden (delen van) hun collecties aan voor publicatie op Onsland.nl (de deelnemende instellingen zijn te vinden onder

www.onsland.nl/veelgestelde-vragen). In totaal gaat het om meer dan 250.000 bronnen. Maar Onsland.nl is nog in opbouw: "Op dit moment worden er nog steeds collecties gedigitaliseerd en bestaande collecties ontsloten. Ook deze collecties worden op termijn op Onsland.nl aangesloten. Het gaat dan om zo'n 3 miljoen scans bij 18 instellingen, waarvan er 10 nieuw zijn."

De bezoeker kan op personen zoeken maar vindt ook informatie via:

- Thema's en Verhalen
- Tijdlijnen
- Kaarten
- Oral history (mondelinge geschiedenis & interviews)
- Een onderwijsplatform

Voor genealogen is de nieuwe website, naast de zoekfunctie, vooral interessant voor het bieden van context van je familiegeschiedenis. Zo biedt de tijdlijn per periode informatie over de belangrijkste gebeurtenissen en zijn er doorzoekbare kaarten van bv. de belangrijkste forten en handelsposten.

Zoekresultaten

"The proof of the pudding is in the eating" luidt het Engelse gezegde.

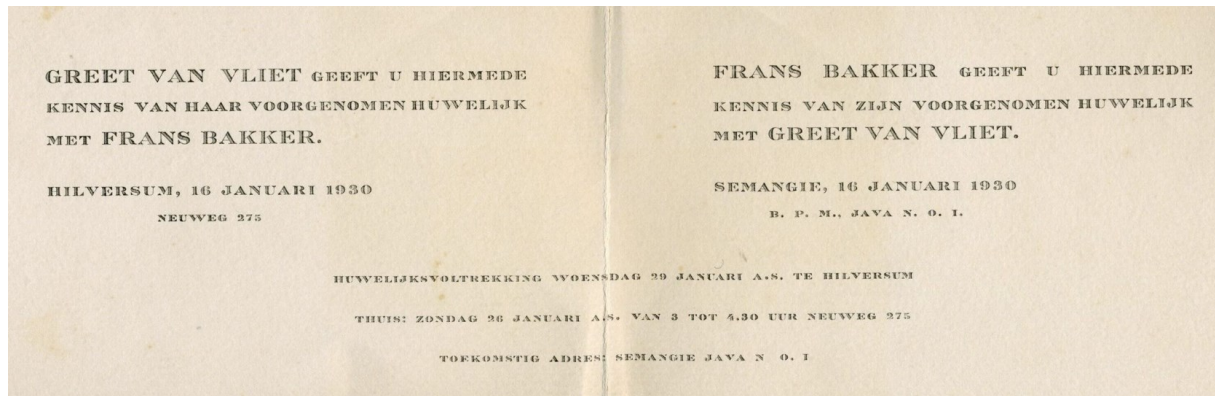
Een kleine test.

Wat vind je als bv. zoekt op de Gooise naam **Voorhaar** (de trouwe lezer van 'Gooise Sporen' kent ondertussen de serie artikelen van Jan Voorhaar en zijn boek 'Voorhaar een familiechroniek')? Vijf personen en één foto.

De uitgebreidste informatie betreft [Johannes Marinus \(Joop\) Voorhaar](#) (1912-1970): zijn KNIL stamboekkaart (bron: Nationaal Archief), zijn Japanse interneringskaarten (bron: Indisch Herinneringscentrum) en de passagierslijst van de reis van Tandjong Priok naar Rotterdam uit 1948 (bron: Nationaal Archief). Dit gelardeerd met afbeeldingen, kaarten en verhalen: Meer over hem op pagina 38 van deze Gooise Sporen.

Hieronder een gedeeltelijke schermafdruck:

de handschoen' van Frans Lucas Bakker en Johanna Margaretha van Vliet (afkomstig van het Museon-Omniversum)

De doelgroep van de website wordt als volgt samengevat:

"Onsland.nl is bedoeld voor een breed publiek: zowel voor algemeen geïnteresseerden, het onderwijs als voor de postkoloniale gemeenschappen uit Indonesië (in Nederland maar ook daarbuiten)."

Ook voor genealogen is er het nodige te vinden. Al zal de iets gevorderde onderzoeker naar zijn of haar Indische familiegeschiedenis veel onderliggende bronnen waarschijnlijk al lang ontdekt hebben. Maar je stamboom gaat pas leven als je ook iets weet over de achtergronden van je voorouders en hun verwanten. Daaraan levert Onsland.nl een nuttige bijdrage.

Paspoortaanvragen in Blaricum

[Anne Schley]

Wist je dat het Archief Gooi en Vechtstreek op hun website twee documenten heeft met betrekking tot paspoortaanvragen voor het buitenland die voor de Tweede Wereldoorlog in Blaricum zijn gedaan.

Meer dan duizend pagina's met pasfoto's, namen, geboortegegevens en soms hele verhalen over de mensen die zo'n aanvraag hebben gedaan.

Ga naar de website: archiefgooienvechtstreek.nl, tik in het zoekvenster "paspoortaanvragen", dan vind je bij Archiefstukken twee resultaten en klik op dat vak.

Dit toont 2 documenten welke zijn samengesteld door Ron van den Berg:

- *Wie was wie in vooroorlogs Blaricum 1 A-K*
- *Wie was wie in vooroorlogs Blaricum 2 L-Z*

Beschrijving

Wie was wie in vooroorlogs Blaricum deel 1 (A tm K), portretten bij het 'Register van verstrekte buitenlandse paspoorten' uit het archief van de gemee...

NUMMER 1459

DATUM 2024

RAADPLEEGLOCATIE Hilversum

ARCHIEF: SAGV029 - Verzameling losse archiefaanwinsten

Wie was wie in vooroorlogs Blaricum deel 2 (L tm Z), portretten bij het 'Register van verstrekte buitenlandse paspoorten' uit het archief van de gemee...

NUMMER 1460

DATUM 2024

RAADPLEEGLOCATIE Hilversum

ARCHIEF: SAGV029 - Verzameling losse archiefaanwinsten

Klik op één van de plaatjes en het betreffende document wordt geopend.

In de balk bovenaan kun je zoeken of bladeren.

1 of 571

Automatic Zoom

Find in document...

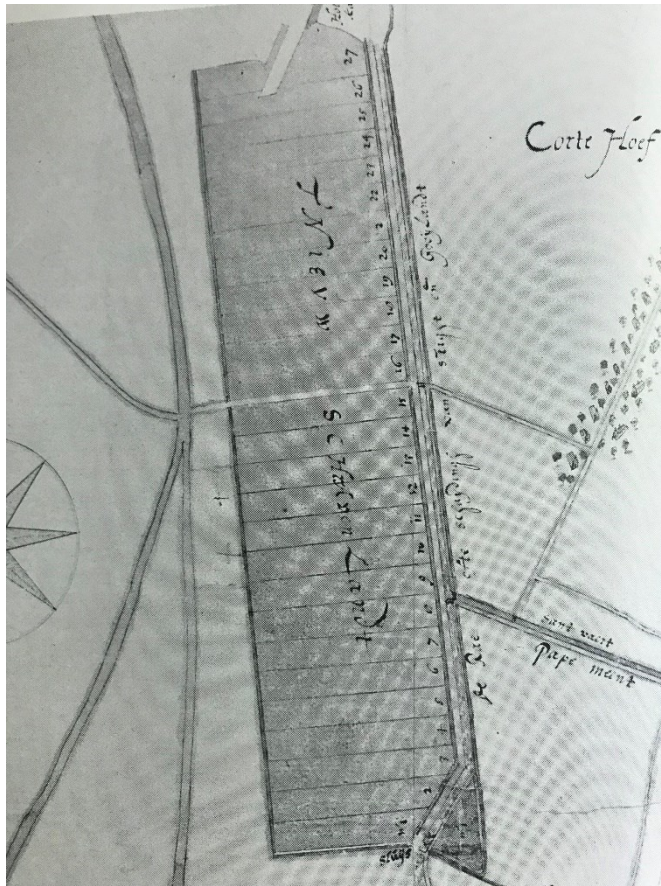

Highlight all
Match case
Match Diacritics
Whole words

In het eerste document staat op pagina twee t/m vijftien staat een inhoudsopgave met alle namen, in het tweede document is dat pagina twee t/m veertien.

Two families in 's-Graveland: Corver Hooft (Gooilust, Jagtlust) en Six (Hilverbeek)

[Dik Jager]

Figuur 1 De tekenaar Danckersen de Rij maakt in 1636 deze kaart van de 's-Gravelandse Polder. Het Noorden ligt onderaan, het Zuiden boven.

In 2025 viert men het heugelijke feit dat het dorp 's-Graveland (vlakbij Hilversum) 400 jaar bestaat. Aan het einde van de Middeleeuwen komen in de Lage Landen meer plekken met deze naam voor. Het zijn vaak heide- of bosachtige stukken onbewoond land, eigendom van de graven van Holland. Eigenlijk zijn ze alleen goed om te jagen. Aan het begin van de Republiek (der Zeven Verenigde Nederlanden) vallen deze grafelijke 'onlanden' toe aan de Staten van Holland. Alleen dit dorp heeft de naam gehouden. Voor de uitbreiding van Amsterdam (nieuwe grachten) is veel zand nodig. Enkele Amsterdamse ondernemers zien daar wel brood in en vragen toestemming om in het Gooi bij Hilversum een stuk zandgrond te mogen afgraven en te ontginnen. Op 15 maart 1625 wordt het zogeheten 'Octrooi' verleend. Een rechthoekig gebied is opgedeeld in 27 kavels (figuur 1).

Na het aanleggen van afwateringskanalen en een moeizame overeenkomst met de Erfgooiers worden pas in 1634 de kavels verloot onder zes ondernemers. Zij transporteren niet alleen zand van 's-Graveland naar Amsterdam maar ook afvalgrond uit de hoofdstad weer terug naar de kavels. In het 'Octrooi' staat ook de verplichting tot ontginning en tot het bouwen van minimaal twee huizen per kavel. Op de kaart van figuur 1 is *onderaan* het Noorden afgebeeld, dus rechts loopt de 's-Gravelandse Vaart. De lange zijde van een kavel is ongeveer een kwartier lopen.

De zes zijn:

Lotnr.	koper(s)	kavel
1	Cornelis van Davelaer, heer van Pethem	1, 2, 3A, 24, 25
2	Abel Matthijsz. Burgh en Gerard Simonsz. Schaep	3B, 4, 5, 18, 19
3	Benedictus Schaeck, heer van Ankeveen; samen met P.C. Hooft en G. van Reede	6, 7, 8A, 22, 23
4	Andries Bicker, heer van Engelenburg	8B, 9, 10, 20, 21
5	Reynier Pauw, raadsheer Hoge Raad van Holland	11, 12, 13A, 26, 27
6	Anthonis Oetgens, heer van Waveren	13B, 14, 15, 16, 17

De kavels zijn nagenoeg alle even groot: 20 morgen = 20 ha = 30 voetbalvelden. Totaal circa 540 ha. Ieder kreeg dus ongeveer 90 ha aan grond.

De zes investeerders vormen het eerste zogeheten *college van hoofd-ingelanden*, het bestuur van de 's-Gravelandse polder.

Het zijn niet de eerste de besten: de meesten zijn of worden raad in de Vroedschap of burgemeester van Amsterdam, bewindhebber van de VOC of de WIC, internationaal handelaar, advocaat, enz.. Zij hebben zich te houden aan de 'cavel conditie' in het Octrooi. In 1640 krijgt Cornelis Davelaer al een boete van 200 florijnen omdat hij als enige nog geen 'huijsmanshuijsen' heeft gebouwd. Hij overlijdt in datzelfde jaar, mogelijk is dat de reden geweest.

Enkele problemen worden in der minne geschikt door Pieter Cornelisz. Hooft. Deze bekende drost van Muiden (Muiderkring) is ook baljuw (rechter namens de heer) van Gooiland en ... investeerder in het nieuwe project.

Buitenplaatsen

Figuur 2 De Nederduits Gereformeerde (later Nederlands Hervormde) Kerk aan het Noordereinde 14 in 's-Graveland

Al gauw verrijzen er boerderijen en hofsteden. Verdwenen zijn Bantam (1971), Berenstein (1847), Bouwzicht, Dubbelhoven, Groenlust (1880), Land en Bosch, Spiegelrust (1808).

Nog te bewonderen zijn de buitenplaatsen Boekesteijn, Gooilust, Hilverbeek, Jagtlust, Schaepenburgh, Spanderswoud, Sperwershof, Swaenenburg en Trompenburgh.

Er komen werklieden wonen en dus is er een kerk nodig. De hoofd-ingelanden vormen ook het kerkbestuur en al in 1658 wordt de eerste kerk gebouwd naar ontwerp van de Amsterdamse stadsbouwmeester Daniël Stalpaert. De kerk is nu nog te bezichtigen; hij staat op kavel 13B, noordwestelijk van Hilverbeek (*figuur 2*).

In de eeuwen erna zijn huizen en boerderijen gebouwd, aangepast en herbouwd. De kavels blijven niet

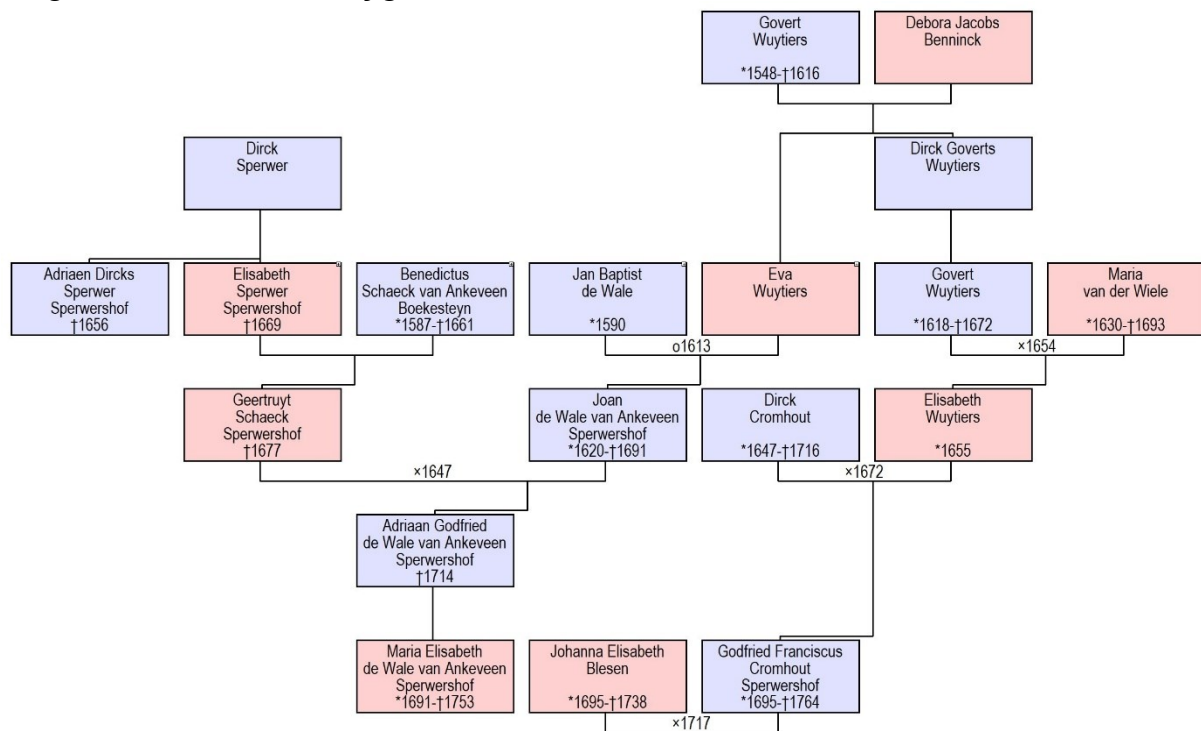
rechthoekig. Door koop en verkoop wisselen stukken land van eigenaar zoals te zien is in *figuur 4*. Ten oosten van de polder (links dus op de kaart van *figuur 1*) liggen nog heidevelden. Naast de kavels 1 t/m 15 bevindt zich het zogeheten Naerdervelt, globaal het tegenwoordige Spanderswoud.

Ten zuiden daarvan ligt het Trompenvelt, het tegenwoordige Corversbos met zijn uitloop naar de Hilversumse villaparken. Regelmatig kopen de eigenaars stukken van deze heidevelden om hun gebied uit te breiden en fraaie bossen aan te leggen.

Sociale en familierelaties

Het hoeft geen betoog dat er ontzettend veel dwarsverbanden bestaan tussen de bewoners van de hofsteden. Is het niet door familiebanden, dan is het wel doordat de heren lid zijn van dezelfde (Amsterdamse) sociëteit, zitting hebben in dezelfde gremia (bv. in de Vroedschap of bij de Oost en West Indische Compagnie). Zij spelen elkaar de bal toe als het gaat om baantjes en lucratieve ondernemingen.

Zo zijn bijvoorbeeld een aantal van de eerste hoofd-ingelanden (Pauw, Oetgens, Schaep en Burgh) met elkaar verwant (*figuur 3*).

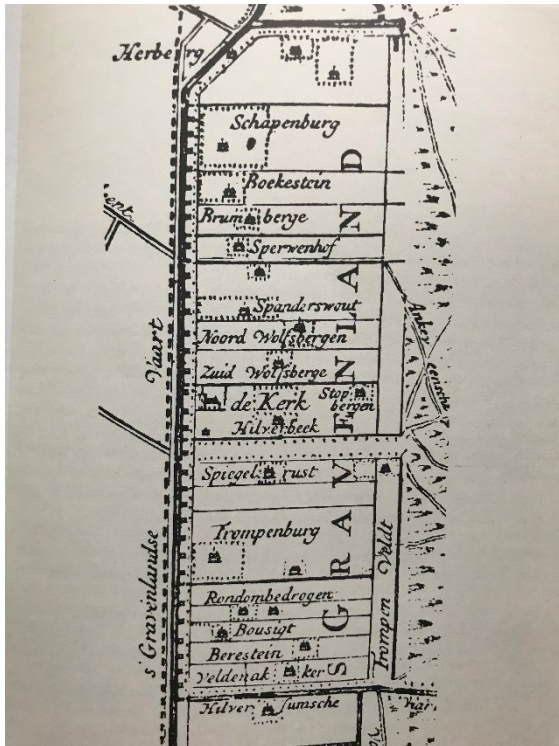
Figuur 3 Geneagram van de relaties tussen de families Burgh, Oetgens, Pauw en Schaep

Enkelen zijn ook een aantal keer burgemeester van Amsterdam geweest (Davelaer, Oetgens, Bicker) en/of hebben belangen in de Oost- en West-Indische Compagnie.

Dit artikel gaat verder met de geschiedenis van Gooilust en de familie **Corver Hooft**. Deze familie heeft het buiten circa 120 jaar in bezit als het in 1895 overgaat op een lid van de familie **Six**.

De familie Corver Hooft in 's-Graveland

Mr. Gerrit Hooft is schepen en raad van Amsterdam, baljuw van Naarden en Gooiland en drossaard van Muiden. Inderdaad is hij een verre verwant van Pieter Cornelisz. Hooft, een neef van zijn oudvader Mr. Hendrik Hooft (1584-1626), regent van het Aalmoezeniers Weeshuis. Bovendien vervult Gerrit dezelfde functie in het Gooiland en Muiden als deze illustere verwant. Hij voegt de familienaam van zijn moeder - Corver - als tweede naam bij zijn eigen naam. In 1854 krijgt de familie officieel toestemming om deze naam bij de

Figuur 4 Kaart van 's-Graveland omstreeks 1750

familienaam te trekken.

In 1778 begint hij met de aankoop van de kavels 21, 22 en 23. Voor de eerste betaalt hij op 6 januari 1778 het bedrag van f 40.000. Deze kavels zijn in het bezit van verschillende Amsterdamse regenten, met daarop een hofstede en enkele boerderijen.

Dat een voorganger niet erg tevreden is geweest met zijn aankoop blijkt uit de naam die hij de buitenplaats in 1741 geeft:

'Rondombedrogen'. Al snel vervangt Gerrit de hofstede door het huidige **Gooilust**.

In *figuur 4* is het noorden wel boven afgebeeld.

Onderaan loopt de 'Hilversumsche'

(tegenwoordig Gooise) Vaart. Gerrit Corver

Hooft is al jaren bekend met 's-Graveland: zijn

schoonvader bewoont **Wolfsbergen** en zijn

schoonzus en zwager bezitten **Spanderswoud**.

Een neef koopt tenslotte **Sperwerhof**. Zie

figuur 6.

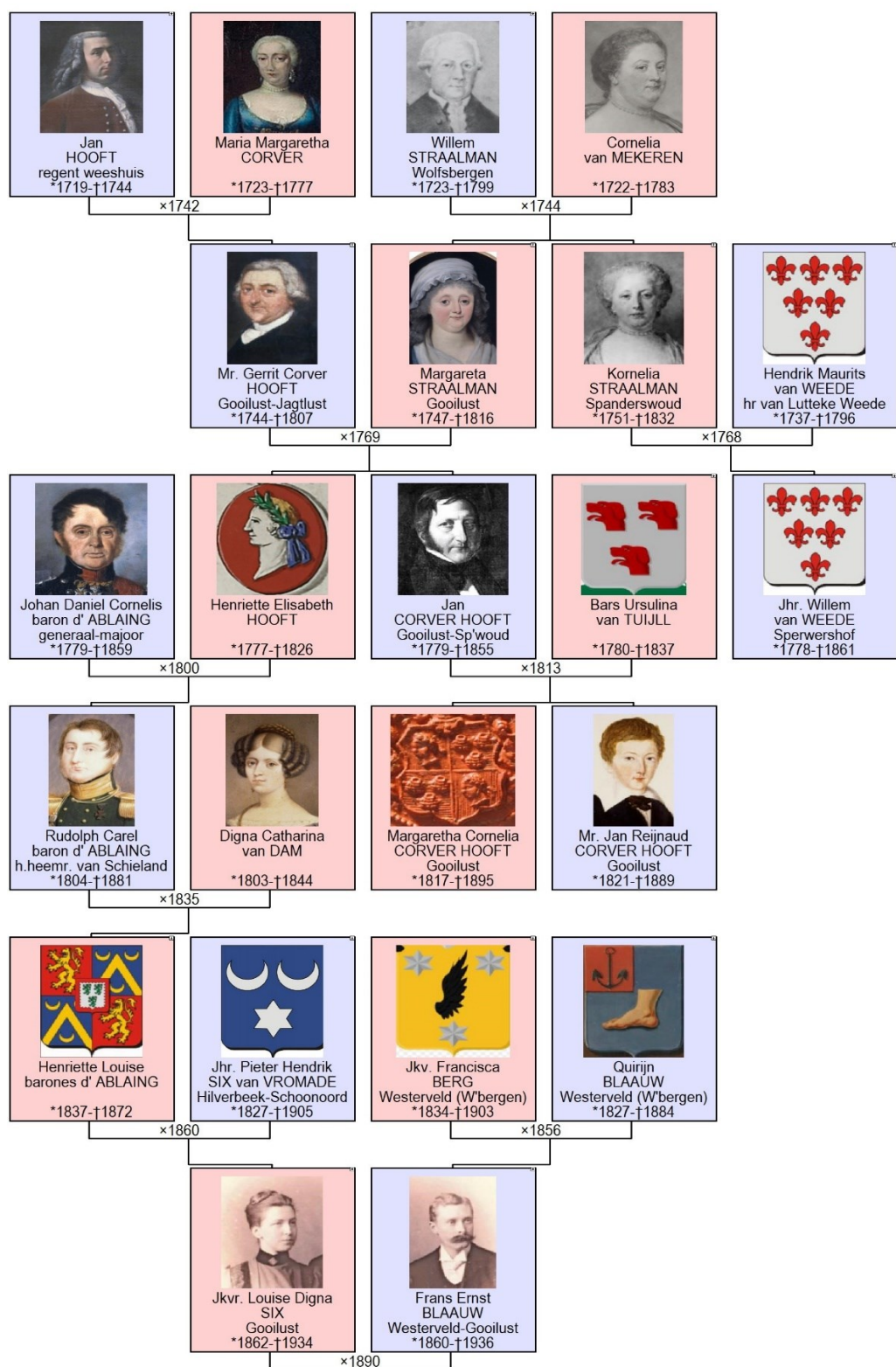
Enkele jaren later koopt hij de boerderij **Bousigt** en de bossen ten oosten van de kavels, het huidige Corversbos.

In 1895 overlijdt de laatste van de vijf kinderen van Jan Corver Hooft die op Gooilust woont. Deze Margaretha is jarenlang ziek. De kleindochter Louise Six van haar oudere neef Rudolph d'Ablaing verzorgt haar (*figuur 6*). In haar testament laat Margaretha Gooilust na aan deze achter. Louise Six woont sinds haar huwelijk in 1890 met Frans Ernst Blaauw op het buiten **Westerveld**, het tegenwoordige Wolfsbergen. In 1895 betrekken zij Gooilust.

Figuur 5 Gooilust in de 21ste eeuw

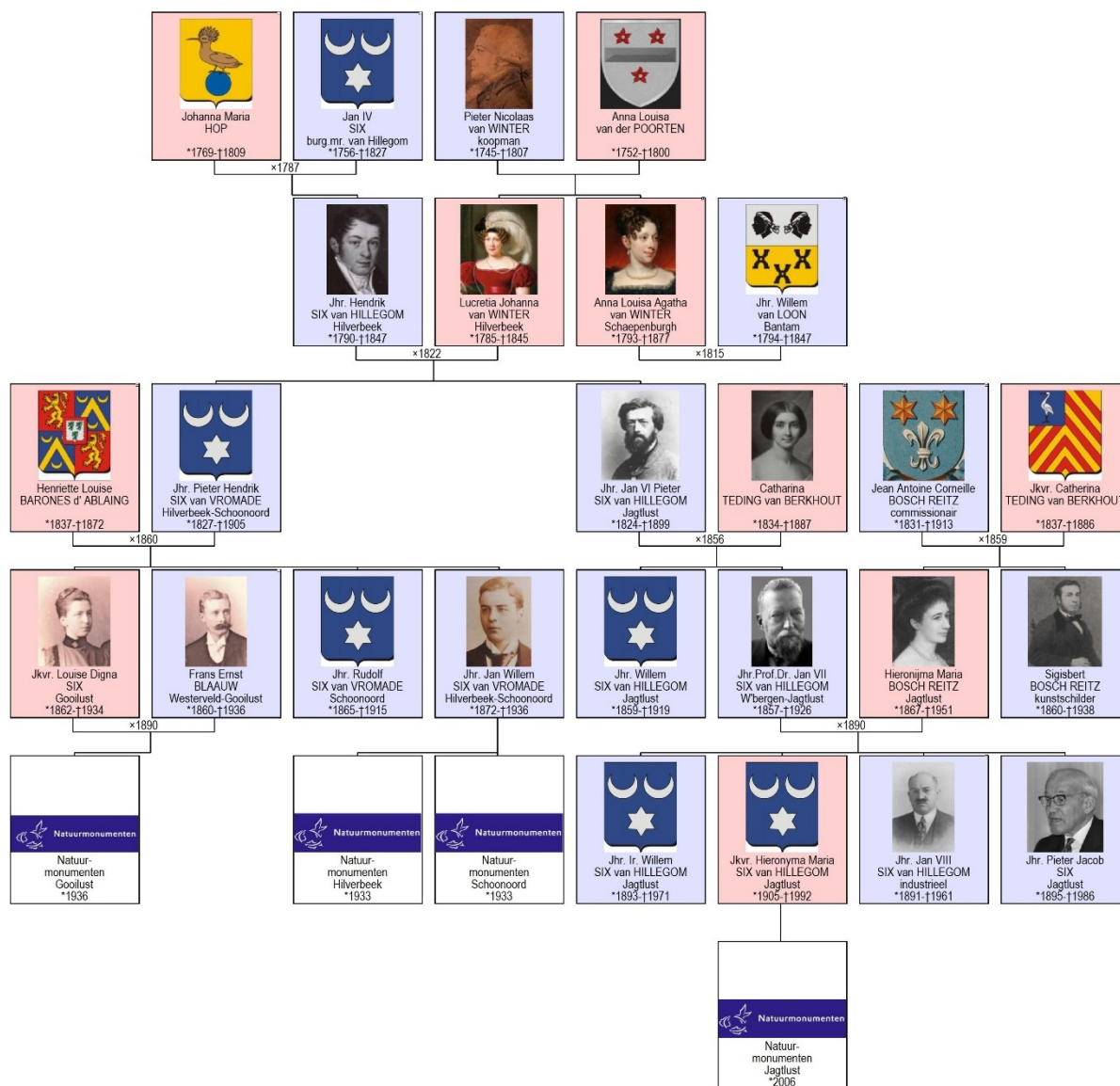
Een andere buitenplaats **Schaepemburgh** is sinds 1818 de woning van jonkheer Jan van Loon. Zijn schoonvader is de kunstverzamelaar Pieter Nicolaasz. van Winter. De vrouw van Jan is diens dochter Anna Louise (Annewies) en zijn schoonzuster heet Lucretia Johanna (Creejans). Zie *figuur 7*. Pieter van Winter verzamelt kunst van hoge kwaliteit, zoals het dubbelportret van Marten Soolmans en Oopjen Coppit (Rembrandt) en Het straatje (Vermeer). Na zijn overlijden erven beide zussen de 'vreemde' kunst, de familieportretten blijven bij hun broer. 's Zomers worden de Rembrandts opgerold en mee naar 's-Graveland genomen om daar opgehangen te worden. Lucretia van Winter trouwt in 1822 op oudere leeftijd met **Hendrik Six van Hillegom**. Hij en zijn vader Jan IV Six zijn ook kunstkenner en -kopers. De zusters blijven de verzameling uitbreiden. Lucretia verwerft bijvoorbeeld Het Melkmeisje van Johannes Vermeer.

Figuur 6 Geneagram Corver Hooft - Six

In 1877 wordt de kunstverzameling van Annewies geveild en belanden veel doeken in het buitenland o.a. bij de familie De Rothschild. In 1905 willen de erfgenamen van Lucretia's oudste zoon Pieter Hendrik 37 schilderijen - waaronder Het Melkmeisje - verkopen. Na een heftige polemiek komen de doeken gelukkig terecht in het Rijksmuseum.

De familie Six in 's-Graveland

Figuur 7 Geneagram familie Six

Figuur 8 Huize Hilverbeek

Hendrik en Lucretia kopen in 1826 net als Jan en Anna Louise een buiten in 's-Graveland: de plaats **Hilverbeek**. Tegenover Hilverbeek liggen **Jagtlust** en **Schoonoord**. De eerste is eigendom van Anton Bernard Sinkel, de oprichter van de bekende 'Winkels van Sinkel' voorloper van onze supermarkten. In 1861 koopt Hendriks jongste zoon Jan VI Jagtlust. De oudste zoon Pieter Hendrik Six verwerft in 1867 Schoonoord. Een groot deel van de 's-Gravelandse zuidelijke buitenplaatsen is in handen van de familie Six. En

in 1895 komt **Gooilust** daar nog bij.

Louise en Frans

Figuur 9 Zebra's voor de koets van Frans Blaauw

Frans Blaauw is bijzonder geïnteresseerd in plant en dier. Hij is als 17-jarige een tijd lang assistent van de directeur van Artis geweest. De opgesloten dieren in te kleine hokken zijn hem een doorn in het oog. Vogels zijn zijn grootste hobby. Op Westerveld brengt hij veel dieren bij elkaar die daar wel de ruimte hebben. Naast flamingo's, nandoes en allerlei soorten eenden lopen ook zoogdieren rond zoals zebra's, kangoeroes en witstaartgnoes (*figuur 9*). Bij de verhuizing van Westerveld naar Gooilust trekt een stoet uitheemse dieren door 's-Graveland.

Deze uittocht is vereeuwigd op een schilderij van de zwager van een neef van Louise, de kunstschilder Gijs Bosch Reitz (*figuur 7*) en beschreven in de Gooi- en Eemlander. Het huwelijk tussen de echtelieden is helaas slecht te noemen. Gooilust is en blijft eigendom van Louise. Frans leeft zich uit en koopt dieren, planten en bomen. Het aantal dieren komt boven 400 uit, verdeeld over meer dan 100 soorten. Er wordt bos aangelegd met ruimte voor zijn 'dierentuin', die bekend wordt in binnen- en buitenland. Gekroonde hoofden uit binnen- en buitenland komen een kijkje nemen in zijn 'Bos van Blaauw'. Louise stort zich op de binnenkant van het huis, moderniseert het en neemt een Amsterdamse architect in de arm. Frans doet een mislukte poging zijn vrouw op te laten nemen in een gesticht zodat hij het alleen voor het zeggen heeft. Louise woont sinds 1911 in Zeist en maakt een testament waarin ze Gooilust vermaakt aan de Vereniging Natuurmonumenten om het uit handen van Frans te houden en om het voor verval te behoeden.

Er zijn wel voorwaarden aan verbonden: Frans mag tot zijn dood in het huis blijven wonen en de Vereniging verplicht zich de buitens **Schoonoord** (zonder huis) en **Hilverbeek** over te nemen van haar broer Jan Willem.

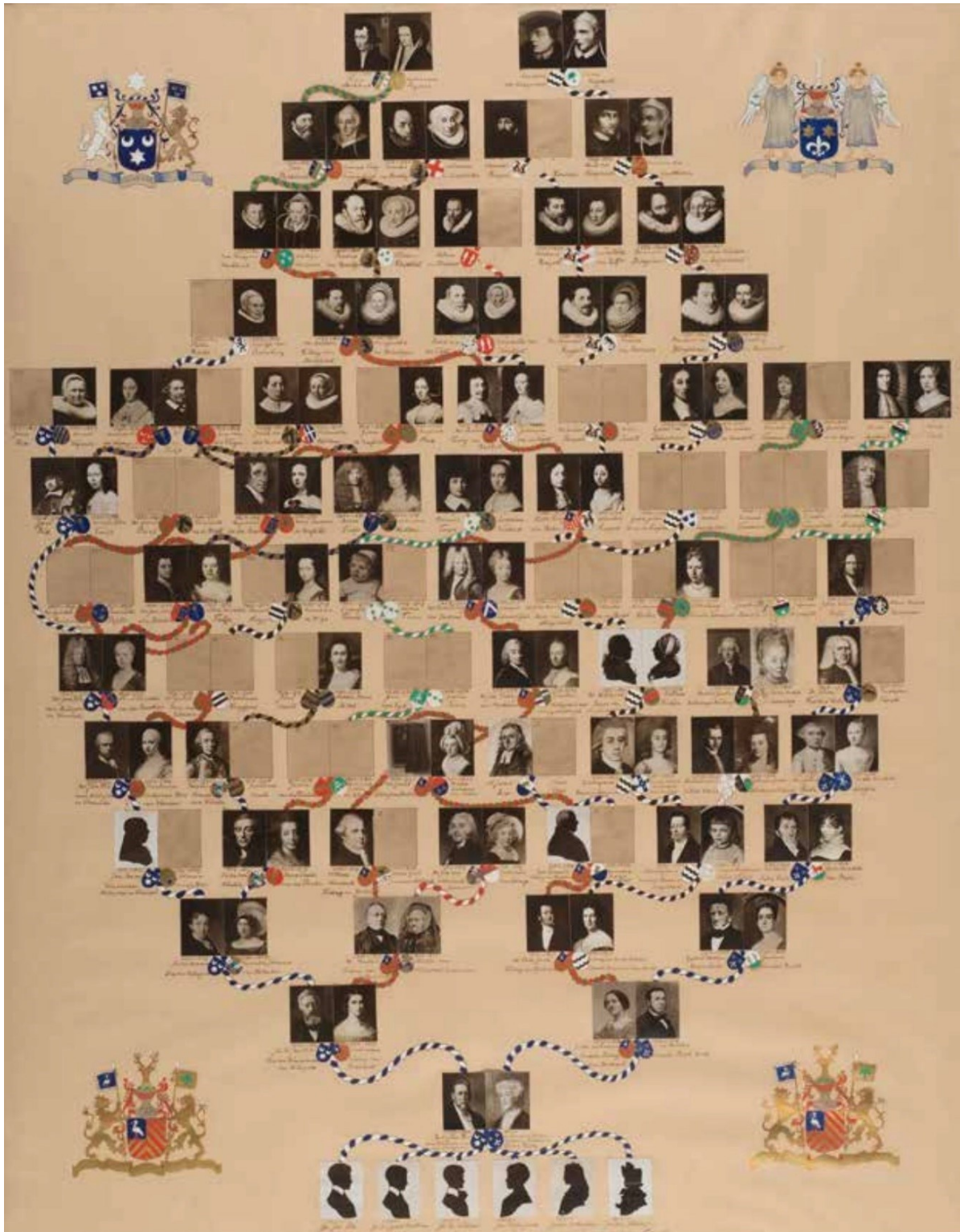
Figuur 10 Trompenburgh met zijn markante uitstraling

Gooilust grenst aan **Trompenburgh**, ooit de buitenplaats van admiraal Cornelis Maertensz. Tromp (1629-1698). Het huis - in de vorm van een schip omgeven door water - is verwaarloosd. Om sloop te voorkomen koopt Frans het in 1907. Zo heeft hij toch een eigen buiten. Hij overlijdt twee jaar na Louise en laat Trompenburgh niet na aan Natuurmonumenten (rancune?), maar aan de Staat (*figuur 10*). In 2016 komt het aan een aparte stichting.

Louise speelt als kind met haar neefjes op **Jagtlust**, dat op enkele minuten afstand ligt. Het is niet verwonderlijk dat na het overlijden in 1992 van de laatste Six op Jagtlust

(*figuur 7*) de Vereniging Natuurmonumenten ook deze buitenplaats verwerft. Behalve Trompenburgh is het grootste deel van de zuidelijke 's-Gravelandse buitenplaatsen in handen van de Vereniging. Daar komen later een aantal noordelijke bij zoals Schaepenburgh en Boekesteyn. Op Gooilust rest van de fauna nog de gerestaureerde gnoestallen met enkele koeien en een siertuin waar een eeuw geleden allerlei watervogels - zoals de bijna

uitgestorven trompetzwanen - hebben rondgelopen. Maar in het wild komen anno 2025 wandelaars gelukkig nog reeën, vossen en uilen tegen. De schilderijen en portretten van de familie Six zijn ondergebracht in de Collectie Six in Amsterdam. Daaronder bevindt zich een stamboom (figuur 11) waarin zoveel mogelijk portretten van de families Six, Bosch Reitz en Teding van Berkhout zijn opgenomen.

Figuur 11 Stamboom van de familie Six (Collectie Six Amsterdam)

Enkele Weetjes

De Vereniging Natuurmonumenten heeft wandelingen uitgezet over verschillende buitenplaatsen zoals [Gooilust](#) en [Hilverbeek](#). Het is ook mogelijk met een boswachter mee te gaan. Bijvoorbeeld in het [Bos van Blaauw](#).

Op het terrein van Jagtlust is een korte wandeling te maken, het zogeheten '[Rondje van Six](#)'. Frans Blaauw doneert expres aan gemeente Zeist enkele witstaartgnoes, zodat zijn vrouw bij haar wandelingen verplicht wordt aan hem en aan Gooilust te denken.

Jeanette Wagenaar schrijft het [boek](#) 'Gooilust, de stille strijd van Louise Six' In 2025 is naar verwachting de restauratie van de [Trompenburgh](#) klaar zodat het weer bezichtigd kan worden.

Behalve hofsteden is er ook nog een aantal oude boerderijen overgebleven. Zoals Bousigt (ca 1900, bij Gooilust), In de Lonsvaerder (1673, bij Berestein), Stofbergen (1636, bij Hilverbeek) en Brambergen (1634, bij Boekestein).

Literatuur

- *De levens van Jan Six* door Geert Mak
- *De buitenplaatsen van 's-Graveland* door Heimerick Tromp en Jacob Six

Afbeeldingen

- Figuur 1 - Provinciale Atlas R.A. in Noord-Holland A. (492, 622) 3
- Figuur 2 - Wikimedia Commons fotograaf Henk van D.
- Figuur 3, 5 en 7 - De geneagrammen zijn door de auteur gemaakt met GensDataPro.
- Figuur 4 - Fragment kaart H. Post uitgave R. en I. Ottens; collectie Six, Amsterdam
- Figuur 6 en 8 - Natuurmonumenten foto A. Speelman
- Figuur 9 - In de Gloriosa uitgave van de Historische Kring Kortenhoef
- Figuur 10 - Wikipedia – Trompenburgh
- Figuur 11 - Collectie Six Amsterdam

Remplaçant

[Anne Schley]

Is de Franse term voor plaatsvervanger. Tot 1898 werd er geloot welke jongeman wel of niet in dienst moest. Er waren jongens die er alles aan deden om er onderuit te komen. Als hun ouders genoeg geld hadden dan gingen ze naar de notaris om een contract van plaatsvervanging op te laten maken. Daarin werd vastgelegd wie de plaats in zou nemen van wie, wat er voor betaald werd en voor welke periode. Het waren vaak arme jongens die zich daarvoor leenden.

Op woensdag 10 april 1811 moesten de eerste 3.000 Nederlandse *conscrits*

(dienstplichtigen), opgeroepen bij besluit van keizer Napoleon, afmarcheren naar hun bestemmingen.

Hieronder een voorbeeld van Gijsbert Smallenburg uit 's-Graveland die voor zijn zoon Cornelis een contract afsluit met Jan Vlaanderen om als zijn plaatsvervanger te dienen.

De transcriptie van scan 638 luidt:

"1840

April 13

No 4636

Contract van Plaatsvervanging.

Nationale Militie.

Provincie Noord Holland. Ligting van den Jare

Gemeente 's Graveland. Achttien honderd

Ressort numero 2. veertig.

Voor mij AEgidius Walaardt Sacré en mijnen ondergeteekenden ambtgenoot, beide openbare notarissen, residerende te Haarlem, in de provincie van Holland, noordelijk gedeelte, compareerden Gysbert Smallenburg, bleeker, wonende te 's-Graveland, voor en in naam van zynen zoon Cornelis Smallenburg, geloot hebbende voor de nationale militie in de bovenstaande gemeente en Provincie en aldaar getrokken hebbende Numero dertien, ter eene zyde, en van de andere zyde Jan Vlaanderen, gepasporteerd militair, wonende te Hilversum.

Dewelken aan ons hebben verklaard, te weten, de Comparant ter eener aantebieden als plaatsvervanger van genoemden Loteling

den Comparant ter andere zijde; en de comparant ter andere zijde bijde Nationale militie te willen dienen, voor en in plaats van genoemden loteling

En hebben de comparanten aan ons vertoond een Certificaat van den militieraad, zitting houdende te Haarlem, houdende goedkeuring van den voorschreven plaatsvervanger en eene quittance van den Heer ontvanger der registratie en zoo voorts te Haarlem, ten blyke dat door voornoemde Loteling is gestort dertig gulden.

En nadat wij de comparanten de verpligtingen, aan dewelken zij zich van wederzyden zouden onderwerpen, hebben voorgehouden, en in het bijzonder hebben oplettend gemaakt, op den inhoud van het laatste gedeelte van het 97ste en het 105de, 106de, 107de en 108ste artikel der wet, zijn zij in onze tegenwoordigheid, overeengekomen, als volgt:

Dat de comparant ter andere zijde zich verbindt, om de plaats te vervangen bij de Nationale militie van genoemden loteling, dewelke tot den dienst is op geroepen, en aan alle zijne verpligtingen in den dienst zal voldoen, op voorwaarden"

1840

April 13

N° 1636

Contract van Plaatsvervangings.

Nationale Militie.

Signalement van den
Plaatsvervanger
Geborente Amersfoort.
der 23 Augustus 1810.
van Hendrick,
en van Mevr. Hofmannen, veld, voor en in naam van Eynde Leen formel's
berecht, gepagporteerde, militie in de bovenstaande gemeente en Provincie en al
aangezigt, vord.
voorhoofd, laag.
voogen, gelyc.
niet, klein.
mond, klein.
haar, licht blond.
Werkbrunnenv, licht.
Merkbare tekenen, geene

Provincie Noord Holland.
Gemeente IJ Gaveland.
Rijksnummer 2.
Voornij Aegidius Walaardt Sacré en mijner ondergeteekenden
amtgenoot, beide openbare notarissen, residerende te Haarlem,
in de provincie van Holland, noordelijk gedeelte, comparandem
Gysbert Smalburg, bleke, wonende te Plas
en van Mevr. Hofmannen, veld, voor en in naam van Eynde Leen formel's
berecht, gepagporteerde, militie in de bovenstaande gemeente en Provincie en al
aangezigt, vord.
voorhoofd, laag.
voogen, gelyc.
niet, klein.
mond, klein.
haar, licht blond.
Werkbrunnenv, licht.
Merkbare tekenen, geene

Lijting van den Jare
Achtien honder
veertig.

De welken aan ons hebben verklaard, te weten, de comparant en een
aantekend als plaatsvervanger van genoemde Loteling
den comparant ter andere zijde, en de comparant ter andere zijde bij de na
tionale militie te willen dienen, vooreen plaats van genoemden Loteling
En hebben de comparanten aan ons vertoond een Certificaat van den
militie raad, zitting houdende te Haarlem, houdende goedkeuring van
den voorschreven plaatsvervanger en een quittance van de Heer
ontvanger der legistatie te Haarlem, te Haarlem, te Haarlem,
dat door, wonende Loteling is gestort achtzig gulden.

En nadat wij de comparanten de verplichtingen, aande welke zij zich
van wederzijden zonden onderwerpen, hebben voorgehouden, en in het by
zonde hebben opzettens gemaakt, op den inhoud van het laatste gedeelte
van het 9de en het 10de, 106de, 107de en 108de artikel der wet, zijn zij in
onze tegenwoordigheid, overeengekomen, als volgt.
Dat de comparant ter andere zijde zich verbindt, om de plaatsvervanger
bij de nationale militie van genoemde Loteling, de welke tot dien dienst is op
geroepen, waan alle zijne verplichtingen als dienist zal volbrengen, op te maken.

Bron:

Noord-Hollands Archief, archieftoegang 1617, Notariële protocollen en akten van notarissen te Haarlem (Oud Notarieel Archief Haarlem), inventarisnummer 1777, Aegidius Walaardt Sacré, Minuten van allerlei notariële akten, 2 januari 1840-29 juni 1840, Scannr: 638

Transcriptie van het signalement uit de linker kantlijn van scan 638:

Signalement van den Plaatsvervanger
Geboren te Amersfoort den 23 Augustus 1810.

zoon van Hendrik en van Wever Mosterman
Beroep: gepasporteerd militair
Lengte: 1.6.6
Aangezicht: rond
Voorhoofd: laag
Oogen: grys
Neus: dik
Mond: klein
Kin, klein
Haar: lichtblond
Wenkbrauwen: lichtblond
Merkbare teekenen: geene

De transcriptie van scan 639 luidt:

"dat voor deze plaatservanging, waartoe de Comparant ter Eener zich voor zich en zijne erven verbindt, aan den Comparant ter andere zyde of diens regtverkrygenden zal worden voldaan en betaald de som van drie honderd en dertig gulden eens en daarvan gedurende den diensttyd de som van Vyftig gulden s' jaars, en het resterende in eens na geheelen volbragten diensttyd.

Verklarende de comparanten ten slotte, dat, behalve al het hier bovenstaande door hen ter zake voorschreven, niets is gegeven of genoten of gedurende den diensttyd gegeven of genoten zal worden

_____Waarvan Acte._____

Aldus gedaan en gepasseerd te Haarlem voornoemd, ten kantore van my Notaris, den dertiende April achttien honderdveertig; en hebben de Comparanten voornoemd, met ons Notarisse, de minute dezès, die onder de bewaring en in het bezit van my Notaris Walaardt Sacré is gebleven, nagedane voorlezing, onderteekend.

Gezien en goedgekeurd door ons President

van den militieraad, zitting houdende te Haarlem, den 13 April 1800 veertig

G Smallenburg

J Vlaanderen

.. Haarlem

Nots.

AE Walaardt Sacré

notaris"

Geregistreerd te Haarlem den veertienden

April 1800veertig deel eenenveertig folio

vijfenzestigontvangen vijf

gulden met de 230/o opcenten .. gulden vijf

tien cents een bladnr.

Dat voor deze plaatsvervanging, waartoe de comparant
 ter linker zijde voor zich en symel door verbindt, aan den
 comparant ter andere zijde of den afgevaardigden sal worden
 voldaan en betaald te sonder wat twee honderd en achtig guldens
 en daarvan gedurende den diensttijd te sonder wat vyftien guldens
 sjaars, en het verbeent in eens na gehele volbrachte
 diensttijd.

Verklarende de comparanten ter helle, dat, behalve al het hier
 boventstaande door hen ter zake voorschreven, niets is gegeven of
 genoten of gedurende den diensttijd gegeven of genoten zal worden
Waarvan Acte.

Alus gedaane gepasseerde te Naarlem, voornemens, te han-
 delen van my Notaris, den dertiende April achttyg honderd
 veertig, al hebben de comparanten voornemens, met ons
 Notaris, de minste dees, die onder de bewaaring en in
 het bezit van my Notaris Malaardt Sacré is gebleven, na
 gedaane voorlezing, onderteekend.

Gesig en goedgekeurd doorens Pleu den P. G. J. Maalderburg.
 van de militieaan, zitting houdende te Haer-
 lem, den 13 April 1840 veertig.

Jane P. M. J. J. J.

J. J. Maalderburg
 J. J. Maalderburg
 J. J. Maalderburg

237/15.00 / 1.15 / 16.15

Gengistrecht te Naarlem den dertienden
 April 1840 veertig deel eenenveertig folio
 vijfenveertig missen te zes onzen angens
 gulden merke 2 1/2 procenten zu guldens
 tien fen te een blad y.

J. J. Maalderburg

de Malaardt Sacré
 Notaris

6-46

Bron:

Noord-Hollands Archief, archieftoegang 1617, Notariële protocollen en akten van notarissen te Haarlem (Oud Notarieel Archief Haarlem), inventarisnummer 1777, Ægidius Walaardt Sacré, Minuten van allerlei notariële akten, 2 januari 1840-29 juni 1840, Scannr: 639

Voorhaar - een familiechroniek deel 4

De familie in tijden van oorlog

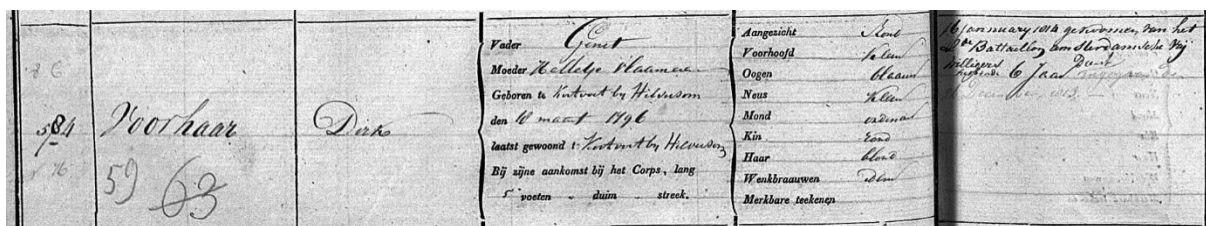
[Jan Voorhaar]

Dit is het laatste artikel over mijn boek *Voorhaar - een familiechroniek*. Leden van de familie Voorhaar zijn bij meerdere oorlogen betrokken geweest. Sommigen zijn militair, anderen slachtoffer. Al in de Franse Tijd zijn personen militair actief. Betrokkenheid bij andere conflicten geldt voor de Tiendaagse Veldtocht, de Eerste en Tweede Wereldoorlog, de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog, de Koreaanse en de Vietnamoorlog, Srebrenica (Bosnië) en de Golf- en Irakoerlog. Het accent ligt in dit artikel op de Tweede Wereldoorlog. Aan de Koreaanse, Vietnam-, Golf- en Irakoerlog besteed ik nauwelijks aandacht. Want ook in dit artikel komen louter personen voor die zelf een binding hebben met Het Gooi en dat geldt niet voor die oorlogen.

De Franse Tijd

In het vorige artikel heb ik een inkijkje gegeven in het gezinsleven van Hilversummer Philippus Voorhaar en Cornelia Meternik. Zij wonen in de legerkampen van zijn regiment, verhuizen op die manier van hot naar her. Hun kinderen worden bijna allemaal in een andere plaats geboren, dochter Geertruida in een legerkamp in het Noord-Franse Maubeuge. Philippus (±1761-1831) is een kleinzoon van stamvader Leendert Voorhaar. Hij is sinds 1780 militair met de functie van fuselier. Eerst bij het leger van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, later bij dat van de Bataafse Republiek, het Koninkrijk Holland en Frankrijk. In dit artikel ligt de focus op het verblijf van zijn regiment in de kop van Noord-Holland. Dit is na 1795 in Oudorp (bij Alkmaar), Hoorn en Enkhuizen. In augustus 1799 ontstaan in die regio hevige gevechten. Duizenden doden en gewonden zijn het gevolg. Een Engels-Russisch leger wil met een invasie bij Den Helder de prins van Oranje terug aan de macht brengen. Het Bataafse leger vecht tegen de invasiemacht. Er ontstaat een grote veldslag. Met bombardementen vanaf Engelse boten en op moeilijk te verdedigen terrein, met name de duinen. De troepen waar Philippus deel van uit maakt worden eerst teruggedrongen maar geleidelijk aan verliezen de aanvallers terrein en in november trekken zij zich terug.

Philippus is niet de enige militair in de familie tijdens de Franse Tijd. Jacobus Isarin (1770-1825) zit in hetzelfde regiment maar een ander bataljon en ook hij heeft in 1799 meegedaan met de veldslagen in Noord-Holland. In 1809 trouwt hij met Geertruida, de dochter van Philippus. Wilhelmus Voorhaar (1793-1872), een zoon van Philippus, heeft gediend nadat Napoleon in 1810 de dienstplicht heeft ingevoerd. Dirk Voorhaar (1796-1847) komt uit een heel andere tak van de familie. Hij is in november 1813 toegetreden tot een bataljon Infanterie. Hij komt over van een Amsterdams bataljon van vrijwilligers. Dirk tekent als soldaat voor zes jaar. Opvallend is dat op zijn inschrijving in het stamboek als geboorte- en woonplaats 'Kortvoet bij Hilversum' staat in plaats van Kortenhoef.

Inschrijving Dirk Voorhaar in stamboek tweede bataljon Infanterie van Linie

Tiendaagse Veldtocht

Geertruida Voorhaar trouwt als weduwe van Jacobus Isarin met Willem van Putten (1801-1852). Hij neemt in 1831 deel aan de Tiendaagse Veldtocht. Koning Willem I wil niet dat de door de Belgen benoemde Leopold daadwerkelijk koning wordt. Als het Franse leger de Belgen te hulp schiet trekken de Hollandse troepen zich terug. De enige territoriale winst voor Holland is wat we nu (Nederlands) Limburg noemen. Willem van Putten ontvangt het Metalen Kruis als herinneringsmedaille. Dit is gemaakt van het brons van vijf kanonnetjes die op de Belgen zijn buitgemaakt.

Eerste Wereldoorlog

Nederland is in deze oorlog neutraal. De militaire betrokkenheid komt van de in Hilversum geboren Dirk Voorhaar (1897-1970). Hij is in 1907 als zoon in het gezin van Martinus Voorhaar, de grondlegger van de Amerikaanse tak, geëmigreerd. Tijdens de oorlog is hij vliegtuigbouwer in dienst van het Amerikaanse leger. Zijn kleinzonen Ed en Ben zijn actief in de Golfoorlog.

Dirk Voorhaar

Tweede Wereldoorlog

Op 5 mei 2025 vieren we dat Nederland 80 jaar geleden is bevrijd van de Duitse bezetter. Het is (zeker nu!) goed dat we dit blijven herdenken. Minstens dertig mensen uit de familie Voorhaar hebben deze oorlog in Europa en Azië niet overleefd. Anderen hebben het in het verzet, tijdens tewerkstelling of anderszins zwaar te verduren gehad.

- tewerkgestelden

Dertien Gooise mannen hebben de oorlog niet overleefd. Negen als gevolg van de Arbeitseinsatz: Jan van Bokhorst, Cornelis Puijk, Wessel Christiaan Brouwer, Antonie Roijter, Pieter Cornelis van Vierbergen, Dirk Visser, Wilhelmus Andriessen en twee neven met de naam Jan Poort.

Het ontruimen van concentratiekampen voor oprukkende geallieerden leidt tot het zeer

tragische einde van het leven van Hilversummer Jan Poort (1924-1945). Tijdens een verlof als tewerkgestelde duikt hij onder. De Duitsers noemen dit Kontraktbruch. Jan wordt bij een razzia op 17 augustus 1944 door NSB'ers gearresteerd.

Via Kamp Amersfoort belandt hij in concentratiekamp Neuengamme, buitenlocatie Husum-Schwesing. Als de geallieerde legers dichterbij komen worden kampen ontruimd om te voorkomen dat de gruweldaden van de nazi's bekend raken. Per 5 april 1945 zijn alle mensen uit buitenlocaties naar hoofdkamp Neuengamme overgebracht, ook Jan. Maar hoe dat kamp te ontruimen? Heinrich Himmler besluit de gevangenen naar Lübeck te transporteren, per goederentrein of lopend. Ze worden op drie schepen in de Lübecker Bocht gezet. Daar bevinden zich ook Duitse oorlogsschepen. Op 1 mei staat een Britse tankdivisie vlak voor Lübeck. De Britten denken dat de drijvende concentratiekampen vol met Duitse soldaten zitten die willen ontkomen naar Scandinavië. Op 3 mei worden de schepen vanuit de lucht aangevallen. Het grootste schip, de Cap Arcona, verandert in een vlammenzee en zinkt daarna, de Thielbeck zinkt direct, de Athen blijft buiten schot. Slechts enkele honderden van de 7.000 gevangenen op de twee schepen overleven de ramp. Onder de doden zijn 270 Nederlanders, één van hen is Jan Poort.

Cap Arcona in brand

Jan Poort

Bussumer Jan Houtkamp (1926-2016) overleeft het zich niet melden voor de Arbeitseinsatz wel. Hij wordt daarvoor opgepakt op 6 november 1944 in combinatie met het tijdens spertijd op straat zijn en een Ausweis dat niet op orde is. Hij wordt eerst in Amsterdam ondervraagd door Franz Fischer (één van de 'drie van Breda'). In Kamp Amersfoort doorstaat hij een afschuwelijk verblijf: kleren inleveren voor lompen, slapen in barakken met 500 man, erg slecht eten en hard werken. Geen zinvol werk, maar pure werkverschaffing en vernedering. Bijvoorbeeld op je knieën bladeren met je vingers loswoelen in harde, besneeuwde grond.

Op 15 januari 1945 gaat hij per trein op transport naar Oostenrijk. Omdat Jan ziek is zit hij niet in een vee- maar in een gewone wagon. Als de trein bij Oldenzaal langzaam rijdt springt Jan met drie anderen uit de trein. In Lemselloo duikt hij onder op een boerderij. Pas in juli 1945 keert hij terug naar huis, zo goed heeft hij het daar naar de zin.

Er is een video waarin de 87-jarige Jan in het bezoekerscentrum van Kamp Amersfoort zijn verhaal aan scholieren vertelt. Zij willen graag een ex-gevangene ontmoeten. De video van 21 minuten is zeer de moeite waard, Jan komt vanaf 10.45 minuten aan het woord. Dit is de link: <https://www.youtube.com/watch?v=u6CFWoKx6rg>

- *verzet*

Je niet aanmelden voor de Arbeitseinsatz is een vorm van verzet. Andere Gooise mensen uit

de familie Voorhaar pleegden ook verzet.

Johannes Cornelis Verhoeven (1917-1997) is in Bussum geboren. In de meidagen van 1940 is Jan als militair actief op de Grebbeberg. Hij is kunstschilder en dat komt goed van pas in het verzetswerk dat hij heeft gedaan. In 1943 treedt Jan toe tot knokploeg Wim en daarna tot de Gooiberggroep. Hij maakt met palmhout en linoleum valse stempels voor paspoorten. Ook maakt Jan deel uit van een groep die een SD'er heeft geliquideerd. In 1985 krijgt Jan Verhoeven het verzetsherdenkingskruis.

Hermanus Jurjen Meijer (1916-1962) wordt gearresteerd in Naarden. Na de oorlog wordt dat de woonplaats van zijn gezin. Zijn vrouw Dirkje Voorhaar is in Kortenhoef geboren. Herman is actief in het verzet. Na verraad pakt de Gestapo hem op bij een inbraakpoging in het wapendepot in Naarden-Vesting. Na 15 dagen in Kamp Amersfoort wordt hij tewerkgesteld in Duitsland. Bij een ontsnappingspoging is hij in zijn enkel geschoten en heeft daarna in gevangnissen en kampen in Duitsland gezeten. De Canadezen bevrijden hem uit een kamp in Leipzig.

Het Hilversumse gezin waar Kobus Veltmeijer (1923-1945) toe behoort is ondergedoken in Nieuweroord (Drenthe). Hij saboteert dorsmachines die worden gebruikt voor de graanvoorziening in Duitsland. 's Avonds is hij actief met springstoffen. Daarbij breekt brand uit en Kobus vertrekt naar een adres in Zweeloo. Hij wordt daar in januari 1945 gearresteerd en ernstig mishandeld in het landwachterskwartier in Coevorden. Zijn ook opgepakte vader is daar getuige van. Van Coevorden gaat Kobus naar het Huis van Bewaring in Assen. Dan gebeurt er in de nacht van 6 op 7 maart 1945 zo'n 125 kilometer verderop iets dat tot de dood van Kobus leidt. Een verzetsgroep wil een Duitse vrachtwagen stelen om vermomd als Duitsers bij een slagerij in Epe 3.000 kilo vlees op te halen. De verzetsmensen kiezen als locatie de Woeste Hoeve (bij Hoenderloo). Ze horen het zware geluid van een auto en denken dat het een vrachtwagen is. Maar het blijkt een BMW met drie Duitse officieren. In het vuurgevecht vinden twee Duitsers de dood. De derde is Hanns Albin Rauter, het hoofd van de SS in Nederland. Hij raakt gewond en geeft opdracht tot represaillemaatregelen. Op vier locaties in het westen van het land worden in totaal 146 mannen gefusilleerd. De grootste vergeldingsactie heeft plaats bij de Woeste Hoeve zelf. Uit vijf gevangnissen worden 117 mannen gehaald. Zij worden in de ochtend van 8 maart 1945 gefusilleerd. Onder hen Kobus, hij ligt begraven op het ereveld in Loenen.

Kobus Veltmeijer

monument Woeste Hoeve

De vrijheid wordt zijn dood. Dat geldt voor Maju Veltmeijer (1911-1944) uit Loosdrecht. Hij heeft een moeilijke jeugd en verblijft al op jonge leeftijd in tehuisen. Maju is het criminele pad op gegaan. Op 13 april 1944 wordt hij veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf wegens 'diefstal door inklimming meermalen gepleegd.' Op 24 mei 1944 is hij vanuit Amsterdam overgebracht naar de Koepelgevangenis in Arnhem. Op 17 september 1944 beginnen daar de gevechtshandelingen van operatie Market Garden, bedoeld om via de Rijnbrug in Arnhem Noord-Nederland te bevrijden. Twee dagen later worden de gedetineerden in de gelegenheid gesteld de gevangenis in vrijheid te verlaten. Daarbij worden de risico's uitgelegd omdat de gevechten rond de gevangenis op dat moment het hevigst zijn. Maju verlaat de gevangenis. Officieel is hij vermist, de instanties gaan er van uit dat hij door de gevechten tussen Duitse en geallieerde militairen om het leven is gekomen. Pas in 1952 horen zijn ouders via het Rode Kruis van zijn overlijden.

- *Nederlands-Indië*

Nog voor de capitulatie van Nederlands-Indië op 9 maart 1942 overlijdt Hilversummer Everardus Adrianus Wortel (1909-1942). Evert vaart als konstabel bij de Koninklijke Marine op de Hr. Ms. Van Nes. De torpedobootjager begeleidt een koopvaardijchip dat ruim 400 mensen voor de oprukkende Japanners evacueert van Billiton met als doel hen naar Java te brengen. Op 17 februari 1942 zetten twintig Japanse bommenwerpers de aanval in op de beide schepen. Het koopvaardijchip zinkt al snel, de Van Nes komt in een twee uur durend gevecht terecht met de Japanners. Van de 143 opvarenden verliezen 68 het leven. Daaronder Evert die een zeemansgraf krijgt.

Everardus Adrianus Wortel

KNIL-militair Willem Vliem sluit zich na de capitulatie aan bij het Indisch verzet. Hij wordt krijgsgevangen gemaakt door de Japanners. Willem wordt tewerkgesteld aan de Birma-spoorweg. Bij de aanleg sterven circa 100.000 dwangarbeiders waaronder 2.782 Nederlanders. Als de spoorweg af is moet hij met een aantal dwangarbeiders in Birma

Het leven van Joop eindigt in 1970 op tragische wijze. Hij is vanuit Bussum onderweg naar Hilversum. Met in de auto vader Hannes en tante Annie Timmerman-Voorhaar voor een bezoekje aan tante Marie Oranje-Voorhaar. Zij krijgen in Naarden een ongeluk. De 57-jarige Joop is op slag dood, zijn 86-jarige vader en 68-jarige tante raken gewond.

[illegible]

Japanse interneringskaart Joop Voorhaar

Na 1 januari 2025 zoek ik in de dan gepubliceerde namenlijst van mensen die een dossier hebben in het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR). Er blijken tien personen Voorhaar te zijn die in het CABR voorkomen. Zoekend op Hilversum en veel in de stamboom voorkomende andere familienamen blijken er daar zeker 50 mensen te zijn met een dossier.

Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog

Na de Japanse capitulatie roepen Soekarno en Hatta op 17 augustus 1945 de Onafhankelijke Republiek Indonesië uit. Nederland besluit zijn gezag met militaire middelen te herstellen. Gedurende vier jaar hebben afschuwelijke oorlogshandelingen plaats, met name tijdens de zogenaamde Politie Acties. Van vijf personen uit de familie Voorhaar is bekend dat zij daaraan hebben deelgenomen. Daaronder de al genoemde Joop Voorhaar. Van Lambertus Voorhaar (1928-2001) en Gijsbertus van der Schagt (1928-2008) noem ik alleen de namen. De vijfde komt niet uit Het Gooi (hij wordt met vier anderen gedood door een boze Chinese collega).

Adrianus Voorhaar (1919-1988) is in december 1948 actief tijdens de Tweede Politie Actie. Adrie raakt gewond bij een amfibische landing op Oost-Java. Bij het einde van zijn dienstverband in 1951 ondervindt hij nog steeds fysieke beperkingen. De beoordelingen in zijn conductestaat zijn bepaald niet altijd positief. Nog in Nederland krijgt hij op een schaal tot zeven een twee voor plichtsbetrachting. In Nederlands-Indië gaat het om zaken als zich onttrekken aan werkzaamheden, grote hoeveelheid voedsel voor eigen gebruik meenemen van het front, lui zijn, praten achter de rug van meerderen, moeilijk in de omgang, etc. Maar hij krijgt wel eervol ontslag.

Adrie Voorhaar

Srebrenica (Bosnië)

Iedere lezer zal bekend zijn met het drama Srebrenica. Zeker 8.000 moslimjongens en -mannen worden in 1995 gedeporteerd en vermoord, talloze meisjes en vrouwen worden mishandeld en verkracht. De VN vredesmacht is kansloos tegen de troepen van Ratko Mladíć. Namens de VN is op dat moment Dutchbat III actief. Zij hebben alleen lichte wapens, volstrekt onvoldoende voor een effectieve afweer. Gevraagde steun blijft uit. Eén persoon in de familie Voorhaar maakt deel uit van Dutchbat III. Johannes Thijsen (1962) woont in Loosdrecht en is dan sergeant-majoor. Hans maakt dramatische gebeurtenissen mee. Tien jaar later vertelt hij in Kamp Amersfoort: "in Bosnië woedde een oorlog. Als militair weet je dat oorlogsgeweld wreed, gemeen en grof is. Daar ben je op voorbereid. Maar op een situatie als Srebrenica kun je je niet voorbereiden. Het ergste is dat je ineens diep in de shit zit en je een marionet voelt. We hadden een mandaat en konden daar niet buiten gaan. De val van Srebrenica was een bijzonder extreme situatie." Hans is één van de laatsten die de compound verlaat: "ik heb een vrachtwagen meegenomen met 25 gewonden. Er kwamen nog steeds gewonden binnen. Ik zag dat mensen doodgeschoten werden. Je raakt jezelf kwijt. Ik was op dat moment helemaal gedesoriënteerd."

Terug in Nederland worden Dutchbatters met de nek aangekeken. Pas in 2022 maakt de Nederlandse regering excuses aan hen. Hans heeft aan Srebrenica een posttraumatische stressstoornis (PTSS) en gehoorbeschadiging overgehouden. In 2005 bezoekt hij Srebrenica voor de indrukwekkende NCRV-documentaire *Monument van Onverwerkt Verdriet*. Link: <https://www.youtube.com/watch?v=Rken85csln0&t=375> (duur 48 min.)

*Hans Thijsen in Srebrenica
(geplaatst met zijn toestemming)*

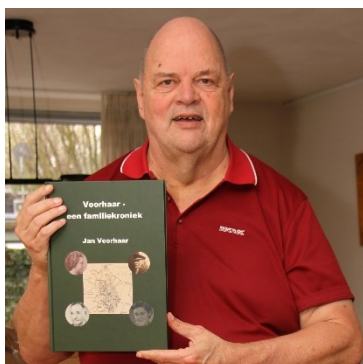

compound Dutchbat

Een boek of artikel schrijven is keuzes maken. Zo schrijf ik dat er voor een aantal oorlogen in dit artikel geen aandacht is. Daarop kom ik nu (een klein beetje) terug. De Irakoorlog in 2003 wordt gezien als een ongerechtvaardigde oorlog zonder mandaat.

Op 15 februari 2003 worden wereldwijd betogingen gehouden met in totaal tussen zes en tien miljoen deelnemers.

In Amsterdam doen er circa zeventigduizend mensen mee waaronder schrijver dezes.

Voorhaar - een familiechroniek is een hardcover boek en telt 140 bladzijden. Het is rijk geïllustreerd en heeft in de eindnoten zo'n dertig QR-codes naar bij de verhalen horende video's, etc. Een multimediaal boek dus. Prijs € 35,50 excl. verzendkosten.

Voor meer informatie kunt U met de auteur mailen:

jan.voorhaar@upcmail.nl

Ontrafel jouw familieverhaal

Heeft jouw familie een verborgen verhaal, dat je graag uitgezocht wilt hebben?

In veel families sluimeren verhalen waar nauwelijks over gesproken wordt – verhalen die soms meer vragen oproepen dan antwoorden geven, of je volledig in het duister laten tasten. Misschien zijn er gebeurtenissen in je familiegeschiedenis waarover je nooit het volledige verhaal hebt gehoord, maar dat wel zou willen weten.

Denk aan vragen zoals:

- Had mijn vader een schaduwgezin?
- Was mijn oma betrokken bij duistere zaken tijdens de oorlog?
- Hoe raakte mijn overleden broer zo diep in de schulden, zonder dat iemand het doorhad?
- Onze erfenis is verdwenen, wat is daar mee gebeurd?
- Mijn vader blijkt een broer te hebben, waarom heeft hij dit altijd verzwegen?
- Verkeerde mijn overleden vader in het criminele circuit?

Voor een nieuwe serie duikt de KRO-NCRV dieper in dit soort familie verhalen en proberen antwoorden te krijgen op de vragen die je al jaren bezighouden. Heb jij een prangende vraag of een familiekwesitie waar je na jaren onduidelijkheid eindelijk opheldering over wilt? Vul het formulier onderaan de pagina in en misschien kunnen zij jou helpen!

<https://kro-ncrv.nl/ontrafel-jouw-familieverhaal>

Evenementen in 2025

24 mrt 2025 10:00-12:00 – Stamboomspreekuur Bibliotheek Laren
26 mrt 2025 20:00-22:00 – Bijeenkomst Bethlehemkerk Hilversum
3 apr 2025 14:00-16:00 – Workshop WieWasWie, Bibliotheek Hilversum
9 apr 2025 14:00-16:00 – Stamboomspreekuur Bibliotheek Bussum
12 apr 2025 14:00-16:00 – Bijeenkomst nieuwe leden Bibliotheek Hilversum
7 mei 2025 20:00-22:00 – Bijeenkomst Bethlehemkerk Hilversum
15 mei 2025 14:00-16:00 – Archief Gooi & Vecht Hilversum
10 sep 2025 20:00-22:00 – Bijeenkomst Bethlehemkerk Hilversum
9 okt 2025 10:00-12:00 – Lezing familiegeschiedenis Bibliotheek Hilversum
30 okt 2025 14:00-16:00 – Stamboomspreekuur Bibliotheek Hilversum
8 nov 2025 14:00-16:00 – Bijeenkomst Bethlehemkerk Hilversum
19 nov 2025 10:00-12:00 – Lezing familiegeschiedenis Bibliotheek Huizen

Voor alle landelijke NGV cursussen en evenementen kijk op: ngv.nl/academie

Ledenaantal

Het ledenaantal bedraagt: 138

Colofon

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1 juli 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 50, 3980 CB, Bunnik

Bibliotheek en andere diensten: Kosterijland 3, 3981 AJ, Bunnik

Openingstijden: 1e en 3e donderdag en 2e zaterdag van de maand van 10:00-16:00 uur op afspraak.

Afdeling Gooiland. Opgericht 30 maart 1949.

De afdeling omvat de gemeenten met de postcodes: 1200 t/m 1279, 1400 t/m 1419 en 3630 t/m 3639.

Dit zijn de (deel)gemeenten Hilversum, Loosdrecht, Kortenhoef, 's-Graveland, Ankeveen, Laren, Blaricum, Huizen, Naarden, Bussum, Nieuwersluis, Loenen a/d Vecht, Loenersloot en Vreeland.

Alle bijeenkomsten zijn in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, Hilversum.

Voor bereikbaarheid: <https://bethlehemkerk.nl/index.php/adres>

Dit afdelingsblad wordt digitaal toegezonden aan de leden van de NGV, afdeling Gooiland en aan de leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan.

Het blad verschijnt viermaal per jaar.

Gooise Sporen online: Koninklijke Bibliotheek ISSN: 2950-5607

Website afdeling Gooiland: <https://www.ngv-afdelingen.nl/goi/>

NGV-website: <https://www.ngv.nl/>

Deze afdeling is ook actief op Facebook als '[Ngv Gooiland](#)' en op X: @NGV_GOOI

(https://x.com/ngv_gooi) en

op BlueSky :@ngv-gooi.bsky.social (<https://bsky.app/profile/ngv-gooi.bsky.social>).

Bestuur:

Voorzitter: Louis Heinsman, Van der Zaenlaan 49, 1215 SJ, Hilversum, 035-6233785,

email: voorzitter-goi@ngv.nl

Secretaris: Dik Jager, Steijnlaan 13-B, 1217 JR, Hilversum

email: secretaris-goi@ngv.nl

Penningmeester: Maarten van Mourik, Neuweg 453, 1215 JC, Hilversum, 035-6219269

email: penningmeester-goi@ngv.nl

Redactie Afdelingsblad: Anne Schley-de Bruin, Zuidereinde 197, 1243 KW 's-Graveland

email: redactie-goi@ngv.nl

Webredactie: Anne Schley-de Bruin, email: webredacteur-goi@ngv.nl

Kopij: mocht u kopij willen aanleveren, dan is dat zeer welkom. Artikelen het liefst als platte tekst, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke separaat meesturen als jpg-bestand. Graag mailen naar: redactie-goi@ngv.nl